

Onder vriendjes

Tine van Berken

bron

Tine van Berken, *Onder vriendjes*. Met illustraties van Jan Sluijters. H.J.W. Becht, Amsterdam
1905 (2de druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/witm001onde03_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren i.s.m.

Laura's Opstel I.

Laura's Opstel.

I.

Bij het uitgaan der school.

Betsy Hove, Annetje Leffelaar, Mariëtte Albeni en Nelly Gerling liepen gearmd, de tasschen in de hand. Ze vormden een rij, die bijna de geheele breedte van het grachtje in beslag nam. Ze hadden pret, zooals bijna alle kinderen, die, na een langen dag zitten, uit school komen.

Annetje Leffelaar, die een dwaas, hoog stemmetje had, dat vaak oversloeg, vertelde, hoe ze in angst had gezeten onder de aardrijkskundeles.

‘Ik werd immers aan het bord geroepen, ik wist totaal niet waarom. Ik moest iets aanwijzen, de Lek of de Linge of een dorp of een stad, ik had het heelemaal niet gehoord. En ik

dorst het niet zeggen ook, dat ik de vraag niet verstaan had. - Wat had ik een gevoel, toen ik voor 't bord kwam! Ik nam den stok, en ik wees maar op goed geluk. Ik keek voortdurend naar Lautje op, die me met de oogen beduidde, waar ik wezen moest.'

Annetje schaterde het opeens uit. 'Het was net een spelletje,' zei ze. 'Als ik er dicht bij was, knikte Lautje, en als ik den verkeerden kant opging, trok ze de wenkbrauwen hoog op. Vroeger speelden we wel eens zoo iets, dan moest de een wat zoeken, en de ander "heet!" of "koud!" roepen, naarmate wie zocht er dicht bij, of ver er van af was. Als Lautje de wenkbrauwen fronste' - Annetje stikte bijna in haar woorden van het lachen - 'dan was het me of ze riep: "Ijskoud, je bevriest," en als ze zóó knikte, dan leek het of ze zei: "Heet, heet, je brandt je!" - Eindelijk, toen mijn stok bij een dikke, witte punt kwam, knikte Laura zoo geweldig, dat ik begreep: "Nu ben je terecht," en de juffrouw zei: "Heel goed, Annetje, daar ligt Vianen, ga maar naar je plaats." - Ik begrijp nog niet, dat ik geen straf kreeg, en dat de juffrouw niets van mijn scharrelen gemerkt heeft!'

‘Dat is nogal duidelijk,’ zei Betsy Hove, een beetje droog, ‘de juffrouw zat aldoor naar Lautje Dorper te kijken, en die heeft toen ook straf gekregen.’

‘Waar blijft Laura toch?’ vroeg Nelly opeens, terwijl ze staan bleef en omkeek, ‘we hebben heel niet op haar gewacht.’

Mariëtta Albeni trok even haar fijne neusje op. ‘Laat dat kind toch lopen,’ zei ze, ‘we zijn toch al met ons vieren, de rij is groot genoeg.’

‘Ze zal het zoo naar vinden,’ pleitte Nelly goedig.

Annetje Leffelaar keek naar Mariëtta. Ze zag de mooie donkere oogen ongeduldig flikkeren. En Annetje, prat op Mariëtta's gunst, zei: ‘We moeten nú toch maar niet langer wachten; waarom zorgt Laura dan niet, dat ze op tijd klaar is? Ze moet zeker weer zoeken naar een of ander boek.’

Betsy Hove, die geen vriendin van Laura was, omdat ze - zelf een heel net meisje - Laura een echt slonsje vond, koos toch haar partij.

‘Jij moest Laura Dorper niet afvallen, Annetje,’ zei ze. ‘Nog geen kwartier geleden heeft ze, door jou te helpen, straf opgelopen!’

Annetje kleurde, ze ontweek den blik van Betsy's

koele grijze oogen. Ze voelde zich heel verlegen, omdat haar zoo zonder erbarmen de waarheid gezegd werd.

‘Ik heb haar toch niet gevraagd me voor te zeggen,’ zei ze, maar zacht en onwillig, want zelf zag ze wel in hoe flauw en kinderachtig die verdediging was.

‘Daar komt Lautje!’ riep Nelly opeens.

Ze stonden nu allen stil en zagen naar de donkere figuur, die in de verte kwam aandraven, met open mantel, waarvan de slippen wijd uitwoeien, als uitgespreide vleugels.

Mariëtta Albeni trok bijna onmerkbaar haar neusvleugels op.

‘Kijk ze er weer eens uitzien,’ zei ze, ‘wie loopt er nu zóó weg met lossen mantel en zonder handschoenen, en haar tasch bengelt aan een hengel, en - neen, maar dat is te sterk - de strook van haar jurk is afgetrapt! - Ik ga door, hoor, ik loop niet met haar!’

Mariëtta keerde zich om met een snelle beweging, Annetje Leffelaar volgde haar dadelijk.

Betsy Hove bleef nog even wachten, omdat Lautje zoo vlak bij was. ‘Je strook is afgetrapt,’ zei ze, ‘die mag je wel opspelden; wij gaan voor-

uit, we hebben al zoo lang gewacht.’ Met een paar vlugge passen voegde ze zich bij Mariëtta en Annetje, het aan Nelly Gerling overlatend, Laura te helpen.

‘Waarom loopen de anderen door?’ vroeg Laura, zoodra ze in zoover van het harde loopen bekomen was, dat ze geluid kon geven.

Nelly bukte zich, om met een paar spelden de strook aan den rok te hechten.

‘Ik weet het niet,’ zei ze, te goedig om de waarheid te zeggen.

‘t Is vreeselijk flauw,’ - op Laura's gezichtje kwam een ontevreden uitdrukking - ‘t is erg kinderachtig om niet even op me te wachten!’

‘Wat moest je dan nog doen?’ vroeg Nelly, die als een moedertje Laura's zwarte krullige vlecht, die geheel onder den mantel verborgen was, over het kraagje heen optrok, met groote voorzichtigheid, om Laura niet te bezeeren. Zelfs het bovenste haakje van den mantel maakte ze dicht.

‘Och, allerlei,’ zei Lautje, de schouders optrekkend, ‘mijn boeltje pakken. Eerst was de sponsedoos weg, toen kon ik mijn potlood niet vinden, je weet wel, dat nieuwe in het nikkelen houdertje. - 't is trouwens nóg zoek. Ik hoop maar, dat

Moe er niet naar vraagt, want dan ben ik verloren.'

'Heb je aan je rekenboekje gedacht?' vroeg Nelly.

Laura lachte. 'Mijn sommen heb ik al af,' zei ze, 'die liggen thuis klaar. Ik moet alleen nog het opstel.'

Nelly zuchtte: 'Ik ook,' zei ze, 'maar dat vind ik afschuwelijk. Wat moet je nu schrijven?'

'Och, het is wel een prettig onderwerp,' zei Laura als verontschuldiging.

Nelly Gerling zag er niet uit of zij het onderwerp ook prettig vond. 'Ik ben er al aan begonnen,' zei ze, 'ik heb een paar zinnen op klad, maar meer weet ik ook niet. Ik heb er bijna een heelen avond over gedaan. Ik zal je het kladje eens laten zien!'

't Was ver in den herfst en het begon op straat al donker te worden, maar Laura kon het klad nog heel goed lezen; het zag er ook volstrekt niet als kladwerk uit, maar scheen eer geteekend, zooveel zorg was er aan besteed.

Lautje had moeite niet even te lachen, toen ze het volgende onder de oogen kreeg:

De Lente.

De lente is het eerste jaargetijde van het jaar.

Er zijn vier jaargetijden, namelijk: de lente, de zomer, de herfst en de winter.

De lente begint den een-en-twintigsten Maart en duurt tot en met den twintigsten Mei. De lente is een mooi jaargetijde, maar de lente kan ook wel guur zijn.

In de lente begint alles te groeien en te bloeien.

‘In de lente komen de zwaluwen en de andere trekvogels weer in ons land....’

Laura moest tòch lachen; ze kon het niet helpen. Nelly kreeg een kleur, ze had er spijt van, dat ze Laura het kladje had laten lezen.

‘Is het fout?’ vroeg ze nederig, wel wetend, dat ze zelf dom was, en dat Laura bij de knappen behoorde.

Laura werd getroffen door Nelly's grooten eenvoud. ‘Welneen, fout is het niet, het is heelemaal goed; maar je moet niet zoo dikwijls achter elkaar zeggen: “De lente” en “In de lente,” dat klinkt niet aardig, hè?’

‘Wat moet ik dan schrijven?’ klonk het naïef, ‘het is toch een opstel over de l e n t e . Kun je me niet een beetje helpen?’

Het is makkelijker iets af te keuren, dan te verbeteren, dat ondervond Lautje ook. Maar ze deed toch haar best en gaf Annetje een paar wenken. ‘Je kunt beginnen met te vertellen, hoe het in den winter is,’ zei ze, een beetje in de war, door het ongewone schooljuffrouw-spelen, ‘en dan kun je zeggen, hoe alles in de lente verandert.’

Ze gaf er nog een paar treffende voorbeelden bij, die Nelly verstomd deden staan. ‘Wat zul jij een mooi opstel maken,’ zei ze met een bewondering in haar groote oogen, die Laura streefde, al wou ze het niet laten merken.

‘Kom!’ zei ze, staan blijvend, omdat ze Nelly's huis bereikt hadden, ‘dat denk je maar.’

Ze groette Nelly en stapte met flinke passen voort, in blijde stemming. Het lachte haar toe, dat opstel. Het was juist een werkje, waarmee ze ophad. Haar hoofdje was vol vage plannen, vol heerlijke zinnnetjes en brokken van zinnen, die ze mooi vond en trachtte te onthouden. Enkele beelden, die ze, ze wist zelf niet meer

in welk boek, gelezen had, speelden haar voor den geest. Die zou ze gebruiken. Den westenwind zou ze noemen 'den heraut van het voorjaar'. Ze moest in zich zelf lachen, toen ze bedacht, hoe Nelly zou ophooren, als ze dat las. Nelly zou waarschijnlijk niet eens weten wat een heraut was!

Laura verdiepte zich hoe langer hoe meer in het opstel. Ze zou de aarde in den winter voorstellen als een kind, dat ligt te slapen onder een witte spreij (de sneeuw), overhuifd door een donker wiegekleed (de wolken). Maar in de lente, dan kwam moeder (de zon), die schoof het wolkenkleed weg, die lichtte de spreij op en lachte tegen het kind, eerst eventjes, dan met een blijden, gullen lach, die het kind deed wakker worden. Dan zou de zon de aarde koesteren, de boomen zouden knoppen krijgen, de bloemetjes ontluiken, en kleine vogels zouden blijde liedjes zingen, terwijl ze zich behaaglijk wiegden op ranke rijzen van zilveren berken, waaraan het jonge groen begon te schemeren....

Zóó wond Laura zich op bij de gedachte aan de mooie dingen, die ze zou schrijven, dat

ze in het geheel niet lette op de vuile straten. Ze stapte door dik en dun, langs rijtuigen, die de modder hoog op deden spatten.

Ze merkte het ook niet, dat de spelden weer hadden losgelaten en de strook van haar barège rokje haar achternasleepte.

Ze kwam thuis, vervuld van heerlijke gedachten. Als het opstel goed uitviel, zou de onderwijzeres weer een beter idee van haar krijgen. En dat zou haar zelf moed geven, om ook in andere dingen haar best te gaan doen.

Lachend en vergenoegd liep ze de trappen op, Leentje had opengedaan.

II.

Een ongeluk.

Ze was nog niet halverwegen, toen een ontevreden stem van boven riep: ‘Kijk, nou heb je weer je voeten niet geveegd, jongejuffrouw. En de straten zijn nogal zoo vuil en de trappen heb ik pas gedaan.’

‘Och, Leentje, ik heb er heel niet aan gedacht!’ Laura sloeg niet heel veel acht op het mopperen van de oude meid.

‘t Zou wel wonder wezen, als die weer niet wat had aan te merken,’ dacht ze; maar het speet haar toch, toen ze, even omziend, morsige afdrukken van haar schoenen op het heldere zeil van den looper zag. Het was nog een geluk, dat ze omkijkend, ook de losse strook ontdekte, die ze nu gauw nog even aanspeldde, voor ze haar moeder onder de oogen kwam.

Ze hoefde niet te vragen, of het kamerdag geweest was, de geur van was kwam haar tegemoet en alles blonk haar tegen. Met een gevoel van eerbied bijna bleef ze even staan aan den ingang van de kamer. Ze kon best begrijpen, dat Leentje met een gezicht als een inktlap (van het potlooden) en een stofdoekenmandje en een waspotje de kamer uit kwam stuiven, om haar vooral op het hart te drukken, eerst de laarzen uit te doen.

Alles was ook zóó keurig, zoo echt ‘gedaan’.

Het zeil blonk als een spiegel en zag er zoo glad en glanzig uit als een gewreven parketvloer, en het nieuwe karpert met zijn roode en groene

strepen leek wel een land met tulpenbedden en frisch groene graszoden. De lamp was al op; zij spiegelde zich welgevallig in het groene meer van het tafelzeiltje en deed de kleine vlammetjes in den mahoniehouten rand grappig opflikkeren.

De kachel, die pas was aangemaakt, glom ook van plezier; nu en dan vielen er kleine lichtende vonkjes in den leegen bak, met een knettering van leven. Even bleven ze nog branden, als kleine vreugdevuurtjes, dan doofden ze uit, maar er kwamen altoos weer nieuwe.

Laura deed haar natte laarzen uit en verwisselde ze voor lekker warme vilten pantoffeltjes, die haast bij iederen stap uitgleden op het zeil.

Wat hingen die overgordijnen netjes, en wat glommen de stoelen, en wat rook alles lekker en frisch naar terpentijn!

Lautje kreeg ook een net gevoel over zich, ze streek de haren glad achter de ooren, nam de natte tasch, die scheef op een stoel lag, en hing ze op in de kleerkast. Toevallig zag ze zichzelf in den spiegel, een slordig schoolkind, de bovenste knoop van haar mantel af, de haren woest en verwaaid en vochtig van den regen, en hier en daar, waar het weggestreken was, op het

hoofd geplakt. Het lintje hing heel onderaan aan het puntje van de vlecht; het was een wonder, dat ze het niet al lang verloren had. Grote pieken haar sproten als wilde grassen aan alle kanten uit den strengel.

Er was niets aan te doen; ze ging naar de alkoof, om het over te maken. Ze waschte zich frisch en pijnigde zichzelf, door het haar zoo strak en stijf te vlechten als een touwtje.

Ze keerde haar boezelaar om, met den nog schoonen kant naar buiten, en begon tot haar moeders groote verwondering uit eigen beweging de tafel te dekken. Jan en Henk waren ook thuis gekomen. In een oogenblik hadden ze hun laarzen uit - ze konden het makkelijk doen, want ze hadden van die heerlijke, met stiftjes - en waren naar binnen gegaan. Wat maakten ze een spektakel! Het leek wel, of ze den boel afbraken. Hoe was het mogelijk, terwijl alles zoo netjes was!

Met het gevoel van een kleinen Farizeër, nam Laura den stapel borden en ging naar binnen. Welja, daar speelden ze 'prikje' en sulden met het deurkleedje over het zeil.

'Je moest je wel schamen,' zei ze, 'zoo'n

rommel te maken, als de boel pas gedaan is. Houdt er dadelijk mee op!’ Met een smak zette ze den messenbak op tafel, dat het rinkinkelde, wat haar veel plezier deed, want ze vond, dat het een ongemeene kracht aan haar woorden bijzette.

‘Asjeblijft!’ riep Jan en prikte voort met verdubbelde woede, zich telkens met een ruk afzettend op de palm van de hand. Henk keek naar Jan en sulde op een matje achter hem aan.

Laura werd warm, maar wou toch kalm blijven. Ze had dikwijls ruzie met de jongens. Ze was de oudste en moederde graag: Jan en Hendrik vond ze kinderen, waarover zij den baas wou spelen. Ze spande zichzelf in en dacht na. De borden stonden, de vorken en lepels lagen op de tafel, drie om op te scheppen in het midden, een mes voor Pa, voor Moe, voor Leentje en voor haar - de jongens waren nog te klein - en de juslepel naast Moe's bord.

Nu nog het olie- en azijnstelletje; ze zou het gaan halen. Ze hield zich of ze de jongens niet zag; misschien hielden ze wel op als ze weg was; dat gebeurde wel meer.

Toen Laura weer binnenkwam, was het kleed

aan drie kanten omgeslagen en voeren Jan en Henk lustig op de ruime baan.

Ze voelde het bloed naar het hoofd stijgen. Ze had het ongeluk over het omgeslagen kleed te struikelen, zoodat ze vrij hard tegen de tafel aanviel en haar arm schaafde. Zout en peper stoven over het tafelkleed. Woedend keerde ze zich om.

‘Zùl je het laten?’

‘Voor jou, zeker voor jou, hè!’

‘Ja, net voor mij, net voor mij!’ en pats, pats, daar had Jan twee klappen om zijn ooren.

Ze had nog juist den tijd om te zien, hoe Henk als een haas met zijn matje naar de deur scharrelde en in aller ijl het kleed begon goed te leggen. Ze werd naar beneden getrokken, op den grond, aan haar rokken, aan haar boezelaar, dat scheurde.

‘Valscherd, valscherd! Je zult me niet slaan; ik wil het niet, ik wil het niet!’

Laura lag onder, op den grond, mot Jans heet gezicht, rood van drift, vlak op haar en zijn vingers om haar bovenarm geklemd.

‘En jij zult doen wat ik zeg, hoor je, hoor je!’ Vergeefs probeerde ze zich op te richten; telkens viel ze weer terug, het hoofd op den grond.

Jan lachte. ‘Zie maar, dat je opkomt, als je kunt. Maar dat kan je niet, dat kan je niet!’

Laura beet zich in de wang van machteloze woede, en lachte even, dom, onzinnig. Daar voelde ze iets hards aan haar voeten, - de kachel. Ze zette zich af met kracht. Op zou ze, óp wou ze, - de palmen van de hand op den grond, nu één forschen ruk, - ze wás op. Maar Jan lag achterover, met het hoofd tegen de kachel, doodsbleek. En het bloed gudste uit zijn achterhoofd.

Half verwezen zag Laura de kamer rond, als in een droom. Het tafelkleed hing haast op den grond; de borden stonden op het kantje. Zout en peper vormden grauwwachtige plekken op het witte laken.

De stoelen stonden dooreen; het kleed lag nog omgeslagen. Henk schreeuwde uit alle macht.

En voor haar op den grond lag Jan, het blonde haar geplakt van bloed. Grote druppels vielen langzaam op de geschuurde plaat, als roode bolletjes die samenvloeiden, traag, heel traag, tot een klein, helrood meertje. Opeens kwam ze tot bezinning. Leentje stootte de kamer binnen, met het deksel van den ijzeren pot in de hand, waarvan de wasem als een dichte damp afsloeg.

‘Moe, Moe!’ gilte het meisje wanhopig, en werktuiglijk drukte ze haar losgerukt boezelaar tegen de wond.

‘Uw Moe is boven op zolder,’ en Leentje liep weg om Mevrouw te halen.

Mevrouw Dorper kwam, en de burens kwamen, en er was een geloop en gedraaf, en een sterke lucht van azijn, en een druk gevraag: ‘Hoe kwam dat? Wie deed het? Hoe is het gekomen? Heb jij het gedaan, jij?’

En Laura schudde van ja, twee-, driemaal. Ja, ja, ja! ‘Ik, ik, ik!’

‘Gegooïd?’ - En weer knikte ze ja, sterk en welsprekend, en het verwonderde haar niet dat de juffrouw van boven het hoofd schudde.

Ze huilde niet eens; ze zag maar toe, hoe haar moeder Jan te bed bracht. De dokter kwam, er moest licht zijn in de alkoof, en de brander werd uit den hanger genomen. En de menschen liepen om watten en carbol, en de dokter naaide de wond.

Het duurde zoo lang, zoo lang, en ze hoorde Jan gillen, en Henk zat ook te huilen in zijn hoekje bij de kachel, en hij keek haar aan met een paar groote, verschrikte oogen, of hij bang voor haar was.

Mijnheer Dorper kwam thuis, de dikke juffrouw van boven lichtte hem in, wijdloopig, fluisterend, en ze wees naar Laura. Het meisje stond maar naar haar te kijken, naar haar dwaze gebaren, naar haar dikken wijsvinger.

Mijnheer luisterde niet; hij gooide zijn jas op een stoel en liep de alkoof in. Even ging de deur open, maar Laura zag niets dan een hel licht en een gewarrel van menschen; toen werd alles weer donker.

De dikke juffrouw kwam naar haar toe. Laura hoorde het; ze zag de groote, logge gedaante vlak voor zich. Ze liep achteruit, dicht, dicht tegen het raam aan. De juffrouw boog zich over haar heen: ‘Als het kind doodgaat, is het jouw schuld.’

En weg ging ze, naar boven. Ze kon hier niet aldoor blijven; ze moest naar haar aardappelen zien.

III.

Hoe het afliep.

Laura was bang geworden, o, zoo bang. Ze begreep niet, dat er geen menschen kwamen,

om haar naar de gevangenis te brengen, in een heel donker hok.

Dat zou wel gebeuren, dacht ze, straks of morgen en het maakte haar gerust. Ze hoopte maar, dat het erg donker zijn zou, en dat ze er heel, heel alleen zou zitten. En dat er nooit mensen zouden komen, niet de juffrouw van boven en niet de anderen, niemand. - Misschien zou ze er ook wel gauw doodgaan. Ze zou nooit iets eten, geen brood, niets. En als ze dan heel erg ziek was, - heel erg, als ze zeker wist, dat ze dood moest gaan, dan zou ze vragen om haar vader en moeder nog eenmaal te zien. Menschen, die opgehangen worden of doodgaan in de gevangenis, mogen immers altijd één verzoek doen, dat toegestaan wordt!

En dan zou haar vader komen, en hij zou er bleek en droevig uitzien. Hij zou een rouwband hebben om zijn hoed, en haar moeder zou heelemaal in het zwart zijn, met een gezicht zoo wit als een lelie en oogen moe van het huilen. Henk zou niet mee willen komen en in den deurpost blijven staan.

En ze zou stil liggen op het stroo en alleen vragen of het weer over was. Pa zou haar zoenen

en Moe ook; zij zouden medelijden hebben met haar berouw. En Henk zou haar eindelijk ook vergeven, dat ze altijd zoo naar was geweest en dat ze zijn broertje vermoord had. En dan zou ze doodgaan. - - - -

Daar werd het weer licht, alles licht en leven.

Haar vader lachte en zette den brander in de hanglamp, en de dokter keek vroolijk, zijn heele gezicht lachte, en zijn kaal hoofd met den krans van grijze krulletjes in den nek glom en lachte mee. Hij hield den hoed in de hand, een hoogen zijden, die ook al glom en glansde in het licht met vroolijke plekken.

‘Een ferm kereltje, - heeft zich goed gehouden, uitstekend, uitstekend!’

‘Nietwaar, 't is een flinke vent.’ Mevrouw liep af en aan van de alkoof naar de keuken.

‘Kijk Laura eens wit zien,’ zei Mijnheer opeens. ‘Zij zal ook geschrikt zijn. Hoe is het, moet de dokter jou ook onderhanden nemen?’

Hoe was het mogelijk, dat Pa nog tegen haar lachte! Zeker wist hij het niet. Zou ze het n i e t zeggen?

Och, het moest immers toch uitkomen!

Allen moed bijeenschrapend, kwam ze naderbij.

‘Ik heb hem gegoooid, Pa.’

‘Ja, ik weet het. Jan heeft het gezegd. Je hebt gevochten. Ik wist niet, dat ik zulke vechtersbazen in mijn huis had. Zorg maar dat het gauw weer goed wordt tusschen jullie beiden.’

Jan lag met het gezicht naar den muur; Laura zag alleen den witten doek om het achterhoofd.

‘Jan, - Jantje!’ Ze durfde niet opzien.

Jan keerde zich om. Hij zag nog bleek, alleen een heel flauw, teer kleurtje midden op de wang.

‘Ben je nog boos op me?’

‘Nee, Lautje. Je kon het niet helpen, dat weet ik wel. Maar - je moet me niet meer slaan. Dat - dat is niet prettig - voor een jongen, begrijp je. - Niet omdat het zeer deed - want je slaat flink, dat het tintelt - maar dat is niets. Al was het nog zoo zacht, dat blijft hetzelfde.’

Ja, Laura begreep het.

‘Maar het is mijn schuld, - ik had je niet moeten treiteren, ik heb je gesard.’

Lautje haalde ruimer adem: ‘Ben je nu weer

goed, Jan, - als ik je nooit, nooit van mijn leven weer slaan zal?’

‘Och, ik ben in het geheel niet kwaad; dan had ik je immers maar niet moeten treiteren.’ -

Lautje gaf haar broer een kus, en toen was alles weer goed. Jan ging stil liggen. Het duurde niet lang, of hij was ingeslapen.

Pa en Moe, ze waren allebei goed op Laura, en Henk ook, ze speelden na den eten samen moedertje, maar heel zachtjes, dat Jan niet wakker werd.

IV.

Moe en moedeloos.

Laura verwonderde er zich over, dat één dag soms zoo lang kon duren. Ze had ten pleziere van Henk een tijdje met hem gespeeld, en was toen aan haar opstel begonnen.

‘Heb ik het goed gezien, Lautje, is de strook van je jurk los?’ vroeg haar moeder opeens.

O ja, dat was waar ook, en er was ook een knoop van haar mantel.

‘Heb je veel huiswerk?’ vroeg mevrouw Dorper.

‘Een opstel, Moe.’ Van de drie werkwoorden ‘voorzeggen’ sprak ze maar niet.

‘Doe dan een andere jurk aan, dan zal ik de strook voor dezen keer wel naaien,’ klonk het goedig.

Dat beviel Laura, ze liep vlug naar den zolder om zich in haar koud slaapkamertje te verkleeden.

‘Alstublieft, Moe,’ zei ze, de jurk over haar moeders stoel hangend; ze had ook den mantel meegebracht in de stille hoop, dat de ontbrekende knoop er wel meteen zou worden aangezet.

Ze was weer gaan zitten, het potlood in de hand, gereed om aan het kladje voort te gaan.

Opeens klonk de stem van haar moeder verontwaardigd: ‘Maar, kind, wat is dat nu! Kijk die jurk eens, een en al modder, kletsnat nog!’

Laura bezag met schaamte de strook van haar mooie barège jurk; grauw van slijk was ze, en werkelijk nog nat ook.

Beschaamd opziend, ontmoette ze den blik van haar vader, die ernstig het hoofd schudde.

Laura zuchtte, het eene kwam bij het andere, haar vader had wel reden tot misnoegdheid, er was ook altijd wat met haar.

‘De jurk kan ik zoo niet naaien, ze moet eerst goed droog zijn, morgen moet je je oude grijze maar aandoen.’

Laura knikte. Ze vond de ‘oude grijze’, waarin ze zulke lange armen en beenen had, afschuwelijk, maar er was niets aan te veranderen, ze zou wel verplicht zijn te doen wat haar moeder zei.

‘Wat moet er aan dien mantel gebeuren?’ vroeg mevrouw Dorper.

‘Er is een knoop af, Moe,’ zei Lautje, blij, dat die er tenminste zou worden aangezet.

‘Waar is die knoop?’ klonk het tamelijk droog.

Laura schrikte. Ja, waar was die? Verloren natuurlijk!

Ze gaf geen antwoord, ze kreeg alleen een kleur

en herinnerde zich ontsteld, hoe ze den knoop 's middags op school aan de losgeraakte draadjes had zien bengelen.

‘Ik begrijp je niet,’ zei haar moeder, ‘je weet, dat het zulke mooie, dure knopen zijn; je moet het toch zien, als er een losgaat, kun je dien dan niet bij je steken? - Breng er morgen als je uit school komt een mee, dan zal ik nu den ondersten bovenaan zetten.’

Met een knikje bukte Laura zich weer over haar opstel. Ze voelde wel, dat het zoo toch niet vlotten zou. Haar hoofd was vol van het gebeurde.

Af en toe stond ze op, om eens naar de alkoof te gaan, en te zien, hoe Jan het maakte. Hij sliep, en hoewel hij volmaakt rustig ademhaalde, vertrouwde Laura het niet recht.

‘Ik zal blij zijn als hij wakker wordt,’ dacht ze, ‘dan kan hij zeggen of hij nog pijn heeft. - Als hij maar geen wondkoorts krijgt.’

Ze zette zich weer aan tafel, schreef een paar zinnen aan haar opstel, maar legde toen het potlood neer. Haar gedachten waren er niet bij. Ze zou den volgenden morgen vroeg opstaan, en nu maar de werkwoorden maken.

Eigenlijk vond ze het wel naar, waar haar vader en moeder bij waren, aan haar strafwerk te beginnen, maar het kon niet anders. Ze dacht aan Mariëtta Albeni, die een eigen kamertje had waarin ze 's avonds altijd zat te werken; ze benijdde haar. Wat moest dat heerlijk zijn!

Ze keek eens over de tafel naar vader en moeder. Moeder naaide, van haar vader kon ze alleen een lok haar zien, die boven de krant uitkwam. Ze stelde zich verdekt op achter de openstaande naaidoos en een pakje boeken, zocht toen een blaadje los papier en begon te vervoegen. Maar toen ze aan den voltooid verleden toekomstigen tijd van de aantoonende wijs begon en neerschreef: 'Ik zou voorgezegd hebben, gij....' tikte haar vader haar losjes op den schouder.

Mijnheer Dorper had geen andere bedoeling, dan Laura om de lucifers te vragen, maar haar onthutst gezichtje en haar plotselinge blos gaven hem een kwaad vermoeden.

'Wat ben je aan het doen?' vroeg hij, zelf opstaand om het verlangde te krijgen, daar Laura hem heel niet verstaan had.

Zwijgend liet Lautje hem haar werk zien.

'Dom kind!' zei mijnheer Dorper, zijn meisje

over het kroezige kopje strijkend, ‘hoe dikwijls ben je met strafwerk bezig? Het is zoo nutteloos, waarom voorkom je het niet?’

Die woorden, met goedheid en ernst uitgesproken, deden opeens heete tranen in Lautje's oogen opwellen. Haar vader had gelijk, waarom voorkwam ze al dat onaangenaams niet? Zoo vaak kreeg ze straf op school, en was het niet meestal haar eigen schuld? En thuis, daar waren ook dikwijls klachten over haar. Een eigen kamertje om in te leeren had ze niet, maar wel een slaapkamertje op zolder. Daar hingen achter een groen gordijn haar jurken en boezelaars, daar lagen in een afgedankt penantkastje al haar kostbaarheden, haar boeken en schoolschriften.

Wat was me dat soms een boeltje! Ze herinnerde zich hoe ze zich eens voor Mariëtta geschaamd had, toen die een oud cahier met aantekeningen van haar kwam leenen.

Zonder aan haar rommeltje te denken, had Laura Mariëtta boven gebracht, en onder haar oogen begon ze naar het schrift te zoeken. Wat had ze een spijt, zoodra ze de kastdeuren opende! Het scheen, dat ze zelf toen pas goed de wanorde zag. Ze haalde er achtereenvolgens een oude pop

met een warpruik, een leeg dropfleschje, een begonnen handwerkje, een doosje met haarlinten (die in bonte slingers uit de doos neerhingen), *De Kleine Lord* in prachtband, een schoteltje van een oud serviesje, een paar kladcahiers, een los deksel van een naaidoosje, een pakje boeken, en haar naaidoosje zelf uit. Toen ze met dat alles in den schoot op de hurken zat, was het haar opeens ingevallen, dat het gezochte cahier een paar weken te voren door haarzelf verscheurd was, nadat ze er het nachtlampje met patentolie over had laten vallen. Mariëtta was alles behalve in haar schik geweest, en heengegaan met het vaste voornemen nooit meer bij Laura aan te kloppen om iets te leenen.

Toen Laura dien avond slapen ging, had ze een gevoel van groote moeheid. 't Scheen haar toe, dat er dagen verlopen waren sinds dien morgen.

Wat was er ook veel gebeurd! - Het speet haar, dat Jan nog niet wakker was geworden. Ze had nog altijd een geheimen angst, dat het ergste nog niet geleden was.

Haar moeder had haar beloofd, haar vroeg te roepen. De werkwoorden had Laura afgemaakt, maar aan het opstel moest ze nog beginnen.

Waar waren al de mooie zinnen, die ze uit school komend vooruit bedacht had? Weg, allemaal weg. Ze wist niets meer van de lente, ze had geen enkel ideetje meer. Ze wist alleen dit, dat ze, behalve de gewone gebreken van de meeste meisjes, nog deze twee in hoge mate bezat: wildheid en slordigheid. En ze twijfelde er aan of ze die wel ooit zou kunnen afleggen.

V.

Het opstel.

Met een gloeienden blos kwam Laura op school, ten hoogste verbaasd, dat er nog zoo weinig meisjes waren; zelfs de onderwijzeres, die anders iedereen vóór was, was nog niet aanwezig.

‘Hoe kom je zoo vroeg?’ was Nelly Gerling's eerste woord, zoodra ze Laura zag. Nelly behoorde tot die meisjes, die vóór het opengaan der schooldeur al bedaard heen en weer stappen. Van Laura was ze gewend, dat ze altijd op het laatste oogen-

blik kwam, of zelfs nóg later, als de les al begonnen was.

‘Ik weet het niet,’ zei Laura schouderophalend; het klonk bijna als een verontschuldiging, dat ze voor ditmaal van haar gewoonte afweek. ‘Vanmorgen moest ik mijn opstel nog maken, je begrijpt dus wel, hoe gejaagd ik was, en in dezelfde stemming ben ik naar school gedraafd.’

‘O, dat opstel!’ zei Nelly, die zich met schaamte het hare herinnerde.

‘Ja, wat heb jullie er van gemaakt?’ vroeg Mariëtta, die haar schooltasch aan het uitpakken was. ‘Ik kon niet meer bij elkaar verzinnen dan anderhalve bladzij. Hoe lang is dat van jou, Laura?’

Laura, die zich met het oog op haar te korte grijze jurk op den achtergrond had gehouden, en stilletjes in haar bank was gaan zitten, zei: ‘Ik heb vier zijtjes, nogal veel, hè?’

Vier zijtjes! Hoe was dat mogelijk! Nelly Gerling deed den mond open, alsof ze naar iets hapte, en sloot hem toen weer plotseling, verstomd van verbazing.

Mariëtta zei: ‘Dat is veel!’ maar in stilte dacht ze: ‘t Kan er naar zijn, beter anderhalve bladzij goed dan vier slecht.’

‘Hè, laat eens lezen, je werk,’ zei Betsy Hove, die ook naderbij kwam, ‘mijn opstel is zoo droog als gort.’

Nu was er al, heel diep in Laura's hartje, van het begin af aan de wensch geweest, dat toch een van allen haar opstel ter lezing zou vragen. Ze was er van overtuigd, dat het, trots alle haast, dieze gemaakt had, vrij goed geslaagd was. Maar natuurlijk wou ze er niet mee te koop lopen. Zelfs nu de gelegenheid zich voordeed maakte ze er niet dadelijk gebruik van.

‘Het is zoo slecht geschreven,’ verontschuldigde ze zich, ‘ik heb het vanmorgen nog opgekrabbeld, je zult het niet eens kunnen lezen.’

‘Laat je nu niet bidden,’ zei Mariëtta. Ze was naderbij gekomen en stak de hand naar het schrift uit.

Laura liet haar begaan; maar ze voelde zich weinig op haar gemak, toen ze de gezichten van Betsy en Mariëtta over haar werk gebogen zag. Hoe zouden ze haar opstel vinden? Ze had het zoo haastig gemaakt. Opeens kwam het haar voor, dat het een en al onzin moest zijn. Ze kon zich hoegenaamd niet meer herinneren wat ze geschreven had. Ze had 's morgens maar wat

samengeflanst van hetgeen haar bijgebleven was van den vorigen dag.

Ze had nu spijt, dat ze haar werk liet lezen.

Bijna met angst in haar oogen keek ze naar Betsy en Mariëtta.

Het greefde haar, toen Mariëtta van het werk opzag, om een binnentredende te begroeten. En ze werd in ernst ongeduldig, toen Mariëtta doodbedaard met Annetje Leffelaar een praatje ging maken. Kon ze tenminste niet wachten tot ze het opstel gelezen had?

Wat er ook in Lautje Dorper omging, ze liet niets blijken en wachtte schijnbaar kalm.

Betsy Hove was nog niet aan de vierde bladzij begonnen, toen ze, zonder de lezing te staken, zei: 'Ik vind het heel mooi.'

Lautje Dorper kon er niets aan doen, dat ze een kleur kreeg. Ze hechtte aan Betsy's oordeel. De rustige toon van waardeering deed haar goed.

Het wachten viel haar nu licht. De laatste bladzij zou gauw gelezen zijn, en, Laura wist het: die was niet de minste.

'O, Laura, wat kun jij mooie opstellen maken! Jullie moet het lezen, het is prachtig!' Gloeiend rood nu van verlegenheid zag Lautje

Laura's Opstel II.

naar Mariëtta op met een gevoel van dankbaarheid en toegenegenheid.

Mariëtta was een van die meisjes, die lief en beminnelijk kunnen zijn, zoodra ze maar willen, en wien het maar weinig kost de harten voor zich in te nemen. Zooals ze nu Lautje prees in alle oprechtheid, met glinsterende oogen en een blos van opwinding, moest iedereen wel van haar houden.

‘Zeg, mogen ze je opstel lezen?’ vroeg Mariëtta een beetje vleiend, met een vriendelijk, zonnig lachje.

‘O, natuurlijk,’ zei Laura, ‘maar het is de moeite niet waard.’ Ze deed haar best er zoo onverschillig mogelijk uit te zien, maar in haar hart jubelde ze.

‘Zeg jij het nu eens, Betsy,’ zei Mariëtta, die geen tegenspraak kon dulden, ‘is het mooi of niet, jij bent zoo bezadigd, jou m o e t e n ze gelooven!’

‘Ik vind het heel mooi,’ zei Betsy tot Mariëtta's blijdschap. Alle veinzerij, waarover Lautje beschikken kon, vermocht niet den gelukkigen glans te verbergen, die haar gezichtje van dat oogenblik af aan verhelderde.

‘Ik begrijp niet, dat de juffrouw er nog niet is,’ zei Annetje Leffelaar, ‘het moet bij negenen zijn.’

‘Ik wou, dat ze altijd zoo laat kwam,’ zei Nelly Gerling, ‘we kunnen zoo prettig met elkaar staan babbelen.’

‘Ik wou, dat Dikkerdje vandaag heelemaal niet kwam,’ zei Mariëtta, ‘want ik heb mijn rekenschrift vergeten, en ik heb heelemaal geen zin om met dit mooie weer een uur school te blijven.’

Drie meisjes hadden zich intusschen van Lautje's schrift meester gemaakt, en een vierde trachtte tevergeefs haar hoofd tusschen die der anderen te steken en mee te lezen. Het was nog een wonder, dat het schrift heel bleef.

‘Zeg,’ riep opeens Annetje Leffelaar, die nieuwsgierig geworden was, ‘laat een het voorlezen, dan hebben we er allemaal wat aan.’

‘Doe jij het, Laura,’ zei Betsy Hove, maar Laura bedankte in allen ernst.

‘Vraag het aan Lucie Froger, daar is ze net!’

Nelly Gerling had de woorden nauwelijks uitgesproken, of een lang, mager meisje kwam met groote stappen op haar af.

‘Wat is er, wat wil je van Lucie Froger?’ zei ze met zoo iets scherp in haar toon, en zoo iets vijandigs in de manier waarop ze op Nelly afstoof, dat het meisje onwillekeurig achteruitdeinsde, tot groote pret van Lucie, die het juist aardig vond dat ieder bang voor haar was.

‘Zeg, Lau,’ vroeg ze opeens heel verbaasd, ‘ben jij hier al? Sinds wanneer heb je opgehouden tot de orde der laatkomers te behooren? - En zeg me een van allen: waar is Dikkerdje?’

De meisjes hadden geen geduld Lucie's vragen te beantwoorden. Ze vertelden haar heel gauw, dat de juffrouw - die door de meisjes om gegronde redenen Dikkerdje werd genoemd - er nog niet was, dat Laura zoo'n mooi opstel had gemaakt, en dat zij, Lucie, het voor moest lezen.

Lucie boog gelaten het hoofd. Want hoewel ze door haar spierkracht en haar jongensachtigheid een zeker gezag onder haar zwakkere zusters had, was ze toch, gelijk ze zichzelf noemde, ‘aller nederige en gehoorzame dienaar’, vooral wanneer het er op aankwam een grap uit te halen, of iets te doen, dat tegen de regels van de school was.

Ze nam dan ook zonder aarzelen het cahier, sloeg het dicht, schoof het onder den arm en begaf zich met kleine, waardige passen naar het podium, een verhooging waarop de onderwijzeres haar stoel en tafeltje had.

Ieder begreep wat Lucie in den zin had. Ze was niet langer Lucie Froger, ze was juffrouw Bodengrave, de onderwijzeres. Ze was Dikkerdje!

Allen lachten, toen Lucie tweemaal bescheiden kuchte, met de hand voor den mond, uit het laatje van de tafel vóór zich een zeer lang potlood nam, en met het bovineind er van, als in gedachten, tweemaal langs haar neus streek.

En luid gejubel steeg op. Dikkerdje! Op en top Dikkerdje's manieren, Dikkerdje's gebaren, en dat - wat juist het grappigst was - met de magere talhoutenarmen van Lucie Froger!

Lucie's gezicht werd zeer ernstig, terwijl ze met het potlood driemaal met waardigheid op de tafel tikte: 'Allen klaar?'

Lucie stoorde zich niet aan het lachen van de meisjes. Even trok ze de wenkbrauwen op, op de manier van juffrouw Bodengrave, toen begon ze zonder aarzelen te lezen.

De meisjes hoorden Lucie graag voorlezen; als ze las, was ze een ander, had ze een andere stem, was haar jongensachtigheid weg.

VI.

Hoe het opstel onder den voet raakte.

De eerste alinea was nog niet ten einde, of allen luisterden met aandacht, Lautje Dorper met een rood en verlegen gezichtje; over het geheel vond ze het pijnlijk haar eigen geschrijf te hooren, toch was ze gestreeld, als ze af en toe een blik van bewondering opving.

Lucie sloeg juist een bladzij om, en schepte even adem om met een frissche, opgewekte stem voort te gaan, toen de deur geopend werd....

Wat er toen gebeurde, scheen niemand recht goed te weten. Lucie Froger sprong op, met zoo'n woestheid, dat de stoel achteroversloeg, wat ze niet merkte. In de haast om op haar

plaats te komen, liep ze den verkeerden kant uit, zoodat het tafeltje verschoof, een poot buiten het podium raakte en haar jurk scheurde aan de punt van het tafelblad. De meisjes stoven ook naar haar plaatsen, ze hadden maar een beetje in clubjes bij elkaar gezeten en op en over elkaar heen gehangen in schilderachtige wanorde. Ze dorsten bijna niet opzien, toen ze eindelijk gezeten waren; Lautje's hart klopte bang. Waar was haar schrift? Wat had Lucie met haar opstel uitgevoerd?

Plotseling zag ze het op het tafeltje neervallen, de meisjes hadden het doorgegeven, en ten slotte was het Mariëtta Albeni, die vóór haar zat en het over den rug van haar stoel heen had laten glijden op Laura's bank.

Lautje had nog niet durven opzien. Ze verwachtte half, dat haar schrift door de hoofdonderwijzeres - want niemand anders kon de binnentredende zijn - zou worden opgevorderd.

Opeens voelde ze een duw in de zij, het was Annetje Leffelaar, die haar den vriendschappelijken stoot had gegeven, en haar nu in het oor fluisterde: 'Kijk toch, daar heb je juffrouw Wijbrand, de kweekeling!'

Dat was een verademing! Dat viel de meisjes mee, die op een strenge berisping hadden gerekend.

Lautje zag niets dan lachende gezichten, toen ze om zich heen keek. Lucie, die al over haar schrik heen was, toonde haar de scheur in haar jurk; Nelly Gerling, die vooraan zat, zette het tafeltje recht. Mariëtta keerde zich naar Laura om en zei: ‘Wat heerlijk; het doet, er nu niet toe dat ik mijn rekenschrift vergeten heb.’

Maar dat was toch een vergissing, want juffrouw Wijbrand's eerste werk was, de cahiers op te halen. Juffrouw Bodengrave, die met een verstuikten voet thuis lag, zou ze daar wel nazien.

‘We moeten pret maken,’ zei Annetje Leffelaar, ‘durf jij hi-ha zeggen, hardop?’

Annetje Leffelaar's streven was het altijd anderen er in te laten lopen.

Juffrouw Wijbrand had een vraagstuk opgegeven, dat de meisjes uit het hoofd moesten uitrekenen.

Laura deed haar best, ze was niet heel sterk in rekenen; ze beging altijd vergissingen. Als ze

geen last had met de oplossing, maakte ze toch meest fouten in de becijfering.

‘Wat zeg je?’ fluisterde ze zacht terug.

‘Durf jij hi-ha zeggen?’ vroeg Annetje weer.

Laura trok de schouders op, ze had Annetje nog niet verstaan.

‘Wat is jouw antwoord, Laura Dorper, of heb je de som nog niet uitgerekend?’ klonk opeens de stem van juffrouw Wijbrand.

Lautje keek verward vóór zich; het scheen haar toe, dat Annetje Leffelaar haar wou voorzegen; ze neigde dus het hoofd naar dien kant en luisterde. Ze dacht er niet aan, dat Annetje nog slechter was in rekenen dan zijzelf. Gretig leende ze het oor, gereed om Annetje's woorden te herhalen.

‘Nu?’ zei juffrouw Wijbrand weer, ‘wat is de uitkomst?’

Met een gebaar van hulpeloosheid, wendde Laura zich tot haar buurmeisje. Ja, ze had wel goed gezien, Annetjes lippen bewogen zich. Wat zeiden ze?

‘Hi-ha, hi-ha!’

Lautje kon het niet helpen, dat ze in lachen uitbarstte.

Het geduld van juffrouw Wijbrand was uitgeput.

‘Laura Dorper, ga voor het bord staan en luister goed. Na schooltijd moet je de sommen maken, die we nu behandelen, en thuis schrijf je honderdmaal: ‘Ik ben op school om te leren en niet om te lachen.’

Toen Lautje boos en beschaamd van haar bank opstond en met trage schreden naar voren trad, zag ze Annetje Leffelaar, die zich achter Lucie Froger's breeden rug verborgen had. Ze voelde zich blijkbaar heel veilig, want haar oogen lachten en haar mond maakte nog dezelfde beweging: ‘Hi-ha, hi-ha!’

‘t Is een valsch nest,’ dacht Laura bij zichzelf. Toen ze voor het bord stond met den rug naar de klas, waren er rimpels in haar voorhoofd en haar lippen waren toegeknepen. ‘t Is een valsch nest en ik zal me nooit meer met haar bemoeien!’

Er waren tranen in haar oogen gekomen, ze zag noch hoorde iets, van wat om haar heen gebeurde. ‘Nu heb ik weer straf, en ik kan het niet helpen,’ dacht ze, ‘maar Pa en Moe zullen denken, dat het wel mijn schuld is,’ en dat maakte haar heel verdrietig.

Het rekenuur was afgelopen. De meisjes gingen naar beneden, naar het gymnastieklokaal, Laura mocht ook mee.

Bij de gymnastiek fleurde ze weer een beetje op. Ze was sterk en flink; ze hield van oefeningen aan de werktuigen; ze was bijna zoo krachtig als Lucie Froger, maar vlugger en kwieker. Na zoo lang te hebben stilgestaan, was het haar een genot zich weer eens te kunnen bewegen. Ze klauterde in de klimstokken naar boven als een jonge aap en vergat al haar verdriet, toen ze, al lachend, van haar hoog standpunt op de hoofden der anderen neerzag.

Het was haar ook een troost, dat Annetje Leffelaar niet bij haar was; Annetje deed nooit mee aan de gymnastieklessen, omdat ze een jaar geleden op het ijs haar been had gebroken en zich nog altijd ontzien moest.

En alle meisjes waren op Laura's hand. Ze vonden het min van Annetje, dat ze altijd anderen liet boeten voor haar grappen. Laura herkreeg geheel haar goed humeur. Af en toe dacht ze ook in stilte aan haar opstel. Lucie Froger had er haar nog pas een complimentje over gemaakt. Zou juffrouw Wijbrand het nazien, of zou ze die

schriften ook ophalen voor juffrouw Bodengrave? Lautje was benieuwd, wat die er van zeggen zou. Ze twijfelde nu niet meer aan haar werk, zoals ze 's morgens gedaan had. Als de heele klas het mooi vond, moest het immers wel goed zijn? - Het deed haar zoo'n plezier. Ze was in zooveel vakken zwak op school, in sommige slecht. Het kwam haar dus te pas, dat ze voor taal tenminste een goed cijfer kreeg. Iedere week, had de juffrouw gezegd, zouden ze in het vervolg een opstel opkrijgen. Lautje jubelde in haar hart, als ze er aan dacht...

Boven, alleen in het lokaal, zat Annetje Leffelaar, die niet mee mocht doen aan de gymnastieklessen. Ze vond het heerlijk, dat juffrouw Wijbrand heengegaan was, juffrouw Bodengrave bleef altijd bij haar en dan moest ze helpen om boeken of schriften te kaften, of inktkokers te vullen. Als er niets te doen was, hielp de juffrouw haar soms met rekenen, omdat Annetje daar zoo achterlijk in was, maar dat vond het meisje nog naarder.

Ze was blij en dacht van haar vrijheid te genieten, maar toch was ze niet zoo blij, als ze zichzelf wel trachtte wijs te maken. Ze moest er

telkens aan denken, dat Laura Dorper opzettelijk vermeden had haar aan te zien, toen ze met een meisje de klas uitging en dat ze gedaan had, of ze haar niet hoorde, toen Annetje haar had aangesproken. Wat flauw van dat kind om een grapje zoo hoog op te nemen!

En Lucie Froger had haar ook met minachting behandeld, - neen, Annetje was eigenlijk lang niet in haar schik. Ze trok een lipje en nam, om wat te doen te hebben, Laura Dorper's opstellenschrift uit het kastje. Ze wou het eens lezen, ze had er nog maar één bladzij van gehoord. 'Wat ziet dat schrift er uit!' dacht ze, 'je kan wel zien, dat het van een slordig kind is!'

De manier waarop Annetje het cahier beetpakte bij één punt, was zeker niet geschikt, om het uiterlijk er van te verbeteren, of de kreukels er uit te maken, die er door het vele hanteeren waren ingekomen. Annetje sloeg het open. 'En wat slordig is het geschreven; ze krijgt bepaald een twee voor het schrift, als het geen één is. En daar staat een fout ook, en daar nog een. Juni zonder hoofdletter, en heraut met o u , en hier staat van bloemen h u n geuren en het moet

h a r e zijn, en er staat bijna geen enkel teeken in het heele opstel, alleen punten, alle komma's zijn vergeten.'

Het viel Annetje Leffelaar niet in, ook maar één der fouten te verbeteren. Toen ze het opstel had uitgelezen, telde ze het aantal fouten en vergissingen. Zeventien had ze er gevonden, en misschien waren er nog wel meer. Haar lichtblauwe oogjes straalden van plezier en welgemoed wilde ze het schrift wegbergen; ze hoorde de klasse alweer terugkomen, ze moest zich nog haasten, in Laura's kastje lag zooveel rommel, ze kon het er bijna niet inkrijgen. Toen ze halverwegen was, trok ze haar hand terug en wachtte met een onschuldig gezichtje de komst der anderen af. Het cahier gleed het kastje weer uit, het viel en bleef op de voetenplank liggen.

Annetje Leffelaar hield zich, of ze het niet zag; zelfs toen Laura, die in de bank kwam zitten, er met haar laars bovenop trad, bemoeide ze er zich niet mee. Wat kon haar het schrift van dat slordige kind schelen?

VII.**Bespreking der opstellen.**

Het is een week later. Juffrouw Bodengrave's voet is genezen. Ze is weer terug op school en heeft de gecorrigeerde schriften meegebracht.

De meisjes zijn allen min of meer in spanning. Ze verlangen er naar, haar cijfers voor het opstel te hooren oplezen. Het is haar eerste opstel, niemand weet eigenlijk wat haar werk waard is. Over één ding zijn ze het echter allen eens: Lautje Dorper heeft het mooiste opstel. Dat zal zeker worden voorgelezen.

Het hart van Lautje klopt met snelle slagen. Zij ook vindt haar opstel goed, maar gerust is ze toch niet. Juffrouw Wijbrand schijnt bij juffrouw Bodengrave over haar te hebben geklaagd, juffrouw Bodengrave wist tenminste, dat ze strafwerk gehad had en ze was ver van vriendelijk tegen haar geweest.

De onderwijzeres zat voor de klas, den stapel schriften vóór haar op het tafeltje, een lang potlood in de hand.

‘Voor ik tot het bespreken van de opstellen overga, wil ik jelui dit in het algemeen zeggen: het werk is me, op een enkele uitzondering na, erg tegengevallen.’

Juffrouw Bodengrave zweeg even, ze opende de lijst en bleef hoofdschuddend op de cijfers staren.

Lautje Dorper verschikte zich eens in haar bank en deed haar best een heel nederig gezicht te zetten; ook probeerde ze, zich geen illusies te maken. Maar het baatte niet. In stilte bleef ze hopen, dat zij tot die enkele gunstige uitzonderingen zou behoren.

Ze schrikte opeens uit haar gemijmer op, door de stem van de onderwijzeres, die vervolgde: ‘t Is over het geheel onnauwkeurig gemaakt, slordig gesteld en veel te haastig opgeschreven. De meeste schriften wemelen van fouten; fouten, die ik zeker weet, dat jelui in een dictee of taalstukje niet zoudt gemaakt hebben. Over de opstellen wil ik nog niet eens veel zeggen, het is voor het eerst, dat jelui er een maakt; daar zijn er uit de heele klas maar vier of vijf, die blijken geven behoorlijk vooruit overdacht te zijn, de andere zijn maar neergeschreven, onor-

delijk het eene idee aan het andere geregen, zonder verband.’

Deze voorrede werkte al een beetje als een stortbad; ieder die nogal verwachting van haar opstel gehad had, liet minstens de helft varen. Lautje had het zichzelf niet durven bekennen, welk cijfer ze hoopte te krijgen. Een vijf was het hoogste, dat behaald kon worden. Nu, ze had dien nacht gedroomd, dat ze een vijf voor haar opstel had. Een vijf! Nog nooit had ze één vijf op haar rapport gehad. Lautje wist het: droomen zijn bedrog. Maar - een vier.... dat was wat anders. Daarop had ze wel durven rekenen, - tot het oogenblik, waarop de juffrouw over het werk begon te spreken.

‘t Zal wel een drietje worden,’ dacht Laura met een zucht, - een drie, dat beteekende r e d e l i j k ; redelijk, en Lautje had gehoopt, dat het g o e d zou zijn!

‘Hier,’ zei juffrouw Bodengrave, ‘hier heb ik het werk van Annetje Leffelaar. Het is knap geschreven en het heeft één deugd: het is bijna zonder taalfouten. Blijkbaar is het met zorg nagezien. Maar waarom is het ook niet met zorg overdacht? Annetje schrijft: “De lente is een

zeer schoon jaargetijde. Alles bloeit en groeit. De lammeren huppelen op de hei. De vogelen zingen”.... Best. Tot zoover is het heel goed. Annetje wil ons vertellen, hoe het er buiten in de lente uitziet. Maar dan gaat ze voort: “Het ijs uit de grachten smelt en de sneeuw in de straten ontdooit.” Maar Annetje, is dat nu een overgang? Eerst spreek je over de hei, over de natuur buiten, dan over grachten en straten. Eerst zeg je: “alles groeit en bloeit, de lammeren huppelen,” dan ga je voort: “het ijs smelt, de sneeuw ontdooit.” - Gebeurt dat zoo, begint alles eerst te groeien en te bloeien, komen éérst de schapen buiten, en gaat dan pas het ijs ontdooien? Dus is het al lang lente en gaat dan pas de winter heen? - Als je een oogenblik hadt nagedacht voor je begon te schrijven, hadt je me zulke dingen niet onder de oogen gebracht.’

De heele klas was min of meer onder den indruk geraakt. Ieder zocht zich haar eigen opstel voor den geest te halen en probeerde na te gaan of daarin ook dergelijke fouten schuilden. Maar ze werden wakker geschud uit haar overpeinzingen, want een ander cahier werd onder handen genomen.

Lautje keek of het haar schrift was, ze vreesde en hoopte tegelijk, maar het was haar een teleurstelling toen het bleek, dat ze nog niet aan de beurt was.

‘Het werk van Lucie Froger,’ zoo begon juffrouw Bodengrave, ‘schikt vrij wel, - tot de helft van de derde bladzijde. - Lucie begint te vertellen hoe de aarde er 's winters uitziet en wat de invloed is van de lentezon. Dan gaat ze voort, geleidelijk: “De sneeuw is weg, de beekjes zwellen. De lucht wordt zoel. De boomen zetten knoppen. Teere grasrietjes schieten uit den grond.” - Alles uitstekend, alleen bestaan er geen gras-prietjes, het woord heeft twee s, zooals Lucie ook heel wel weet. - Dan gaat ze verder: “De boomen krijgen bloesoms, de trekvogels komen terug, de stedelingen gaan eens een dagje naar buiten om te genieten van de mooie natuur.” Dat alles is goed en geregeld beschreven. Maar dan opeens schijnt Lucie te merken, dat ze al twee en een halve bladzij heeft, dus voldoende. Toch wil ze nog een paar dingen zeggen. Dat doet ze ook en ze vertelt, dat de boeren het druk hebben in de lente, dat de huisvrouwen, als in de natuur alles mooi en nieuw wordt,

haar huis ook gaan schoonmaken en opknappen. Een heel aardig idee, maar slordig neergeschreven. En dan begint Lucie er nog iets bij te flansen van de grillen van April, en hoe onvoorzichtig het is, vroeg de winterkleeren uit te laten. En ze eindigt met de mededeeling, dat in de lente de dagen langer worden en dat de winteravond-spelletjes plaats maken voor hoepels, springtouwen en tollen.'

Lucie Froger keek naar het plafond en toen naar den vloer. Ze vond haar toestand allesbehalve benijdenswaard. Ze had weg willen zijn, op straat, in den regen, maar er was geen ontkomen aan, ze moest blijven en luisteren - en de juffrouw gelijk geven op den koop toe!

'Het slot,' zei juffrouw Bodengrave, 'bederft alles. Zooals het hier is, maakt het opstel den indruk van een doosje dominosteenen, door een klein kind netjes ingepakt. De steenen liggen naar volgorde op rijtjes gestapeld. Maar enkele, een stuk of zes, zijn vergeten. Het kind wordt boos, het heeft geen lust alles over te pakken, het neemt de steenen, werpt ze boven op de andere, en zet dan het doosje weg, - het is ingepakt.'

Op dit oogenblik kwam er uit een lagere klasse een klein meisje het schoollokaal binnen om juffrouw Bodengrave wat te vragen. De onderwijzeres stond op, ging naar de kast en haalde er een groote zwarte inktflesch uit. ‘Voorzichtig, kleintje, voorzichtig,’ zei ze.

Het meisje knikte, pakte de flesch in de beide mollige handjes; en, de oogen stijf op haar last gericht, stapte ze met kleine passen weg.

Het potlood tikte weer op de tafel, de juffrouw vroeg aandacht. Sommige blikken werden met moeite van het kindje afgetrokken.

Opeens klonk een rinkelende slag, als van veel brekend glas, gevolgd door een wild, angstig schreien. Het kleine meisje, geheel oog voor de flesch, had het podium niet gezien, was misgestapt en gestruikeld.

Doodsbleek, bang, dat ze zich gekwetst had, tilde de juffrouw het gillende meisje op, en er was een zachte klank in haar stem, toen ze bezorgd vroeg: ‘Heb je je zeer gedaan?’

Het kindje schudde het hoofd, en bij die beweging vielen twee groote tranen haar over de ronde wangetjes, op haar door inkt overstroomd schortje.

‘Ga jij eens met haar mee, Betsy Hove. Doe haar boezelaartje af, breng haar naar beneden en vertel wat er gebeurd is. Zeg dat zij het niet helpen kan,’ voegde de juffrouw er bij, met een bemoedigenden blik naar het meisje, dat met angstige oogen de straf voor haar vergrijp stond af te wachten. Zoodra was niet de deur achter de meisjes dicht, of de stemming van de onderwijzeres veranderde. Met samengetrokken wenkbrauwen beschouwde ze het breede zwarte inktmeer, waaruit langs de vloernaden kanaaltjes wegstreamden en waarin de scherven dreven als wrakken van schepen.

En juffrouw Bodengrave was nogal zoo gesteld op een netten vloer! Wee degene in wier nabijheid gebroken pennen, draadjes of papiersnippers gevonden werden, maar driemaal wee het kind, dat roekeloos inkt gespat had op den grond!

En nu daar zoo'n plas! Jaren zouden er moeten verlopen voor de moet door veelvuldig schuren was verdwenen.

Geen wonder dat de stemming van juffrouw Bodengrave er niet op verbeterd was. Twee meisjes werden aangewezen om met oude lappen den inkt op te nemen en de scherven te ver-

wijderen. Ondertusschen vervolgde de onderwijzeres met lessen, scherp toezien, dat niemand zich verder liet afleiden.

Het schrift van Lucie Froger werd met een ernstige vermaning teruggegeven. Gelukkig was nu de beurt aan Betsy Hove. Háár opstel was goed, flink en degelijk, 't was het eerste, dat geroemd werd. Dat van Mariëtta Albeni was weer veel minder, dat van Nelly Gerling, waarvan niemand eenige verwachting had, bevredigend. De onderwijzeres bleef er nog even bij stilstaan om het te prijzen. Het was eenvoudig maar met zorg gemaakt, ordelijk gedacht, zonder taalfouten en tot het laatste woord keurig geschreven. Nelly Gerling's werk bewees, dat er volstrekt geen bijzondere gave noodig was om een redelijk opstel te maken.

Nelly Gerling was blij. Met een dankbaren blos zag ze even terzij naar Laura Dorper, die haar geholpen had. Lautje glimlachte bijna onmerkbaar en knipte met de oogen ten teeken, dat ze haar begreep, zij was ook blij. Ze kreeg weer moed opeens. Het was of een vogeltje in haar hart begon te zingen. Als Nelly's opstel goed was, waaraan zij haar geholpen had, moest

dan het háre niet nog beter zijn? Ze ging flink rechtop in haar bank zitten en wachtte van dat oogenblik af aan, zonder ongerustheid, tot de beurt aan haar was.

Ze moest lang wachten, want haar opstel was het allerlaatste.

VIII.

Troost.

Jan en Henk waren alleen thuis. Ze waren al een kwartier uit school en hadden honger. Henk ging nog eens naar de keuken om te hooren wat de beschikkingen waren, die zijn moeder gemaakt had.

‘Je Moe komt vooreerst niet thuis,’ zei Leentje, ‘en ik kan de keuken niet uit met mijn potloodhanden. Je Moe heeft gezegd, dat Laura wel brood zal snijden, de koffie is gezet.’

Teleurgesteld liep Henk de kamer weer in. De koffieboel stond al klaar, het brood lag op de broodplank, het mes er naast.

‘Zullen wij maar brood snijden?’ vroeg hij; maar Jan, de oudste, hield zich groot.

‘We kunnen wel even wachten,’ zei hij, ‘Laura zal dadelijk komen, 't is al halfeen.’

‘Laura zal juist niet komen, ze moet vastschoolblijven,’ voorspelde Henk somber; ‘ze moet zoo dikwijls schoolblijven en wij moeten er maar voor lijden.’

Jan lachte, hoewel ook z i j n maag jeukte. ‘Gelukkig, dat Moe maar eens in de week naar het ziekenhuis gaat,’ zei hij.

‘Ik Wou, dat tante Marie weer beter was,’ klaagde Henk. Maar hij hield toch op met zeuren. Hij vergenoegde zich met de wijzers van de klok te bespieden, af en toe monden vol lucht te happen en die met een slikkend geluid te verzwelgen. Jan had een boek genomen en zat, met zijn maag tegen de tafel geleund, te lezen.

Kwart voor eenen was het, toen Henk de oogen naar het plafond opsloeg en met de hand op de maag verklaarde dat hij uitgehongerd was.

Jan, wien de kwellingen van zijn broer, zonderling genoeg, een beetje moed schenen te geven, zei kalm niet te hopen, dat Laura h o n d e r d regels had opgekregen.

In doffe wanhoop wierp Henk zich neer op den grond en bleef eenigen tijd roerloos liggen op den buik, de beide voeten met de handen, boven den rug vasthoudend.

Deze houding, die hij 'het zwaantje' noemde, scheen hem goed te doen, in elk geval hij gaf geen kik.

Jan was de eerste die begon te spreken.

'De honger woelt in de ingewanden,
De leden trillen, de oogen branden'

reciteerde hij, maar nog bleef Henk zwijgen, in stilte lijdend. Maar toen de klok één geslagen had, en de galm plechtig had uitgetrild, verhief zich opeens een geschreeuw als van wilde beesten, een gehuil als van uitgehongerde wolven.

Het, was met het zwartselpotje nog in de hand, dat Leentje, bleek van schrik, de kamer binnenstormde.

'Wat gebeurt hier?' vroeg ze met bevende lippen.

Doodsche stilte.

Jan zag op uit zijn boek. 'Niets,' klonk het kalm, 'Henk zei, geloof ik, dat hij zoo'n honger had.'

Leentje liep boos heen, maar nog voor ze de kamer uit was, barstten Jan en Henk uit in zoo'n hartelijken lach, dat ze wel mee moest doen, of ze wilde of niet.

‘Maar nu zonder gekheid,’ zei Jan met een ernstigen blik naar den grooten wijzer, die twee minuten over eenen wees, ‘ik hoop, dat Laura gauw komt, we kunnen toch onze gezondheid niet opofferen aan onze beleefdheid.’

Leentje was bijna opnieuw geschrikt, want op woeste wijs luidde de bel. Ze behoefde niet de moeite te doen om open te maken, want Jan en Henk waren haar voor. Ze waren naar het portaal gestoven en trokken om strijd aan het deurtouw. In stilte waren ze nu maar blij, dat ze gewacht hadden, want daar was waarlijk Laura.

De jongens bleven haar niet in staatsie opwachten, maar haastten zich weer naar binnen, waar ze op hun plaatsen achter de tafel gingen zitten en van de leege bordjes vóór hen tuurden naar het brood en de kaas, met een smachtenden blik.

Laura scheen zich niet te haasten. Ze bleef naar het oordeel van Henk ‘uren’ met haar mantel bezig.

‘Kom je gauw?’ riep Jan.

‘Wat ben je laat,’ zei Henk, met een klank van verwijt in zijn stem.

‘Zoo,’ zei Lautje droog.

‘We hebben haast een uur gewacht,’ begon Jan.

Laura gaf geen antwoord, ze keek niet eens naar de klok, zoals ze anders gedaan zou hebben, om te zien of er op dat ‘uur’ niet nog een paar minuten af te dingen waren.

‘Moe is naar het ziekenhuis,’ zei Jan, ‘Moe heeft gevraagd of jij brood wou snijden.’

Laura zei nog niets. Ze ging alleen naar de alkoof, waar ze water in de kom schonk om haar handen te wassen.

Henk zag Jan aan met een veelbeteekenenden blik: Laura had gehuild; ze hadden het beiden gezien aan haar roode, gezwollen oogen. Jan schudde met het hoofd. Henk moest maar doen of hij niets zag, wat Henk ook beloofde met een welsprekend gebaar.

Toen Laura weer in de kamer kwam met gewassen handen - het was duidelijk te zien, dat ze ook haar oogen en wangen had opgefrist, wat Henk haar kwalijk nam om het oponthoud - begon ze, nog altijd sprakeloos, te snijden.

Henk zuchtte hoorbaar, toen de eerste boterham, gesmeerd en wel, op zijn bordje werd gelegd.

‘Leentje heeft haar boterham al op,’ zei Jan, ‘die heeft met Moe vooraf koffie gedronken.’

‘O,’ klonk het. Toen kliefde weer het mes met forschen zwaai het brood, en Jan had al berekend, dat het een flinke, dikke boterham zou worden, - tot opeens het mes halverwegen steken bleef, en Laura hardop snikkend de kamer uitliep, de deur achter zich dichttrekkend.

Henk werd nu echt moedeloos, het scheen dus wel, dat ze nooit aan het eten toe zouden komen. Jan ging na een oogenblik eens kijken. Voorzichtig opende hij de deur van Lautje's kamer.

Hij zag zijn zusje zitten met den rug naar hem toe, maar die rug schokte verraderlijk.

‘Lautje....’ zei hij.

Het duurde een poosje, eer Laura met een verwonderd gezicht omkeek en met goed geveinsde opgewektheid, maar helaas met een heesche, door tranen verstikte stem zei: ‘Roep je me? O, ja, ik kom dadelijk, ga jullie maar vast eten.’

‘t Zal alleen zijn, omdat ze school heeft moeten blijven,’ dacht Jan, die het eigenlijk een beetje kinderachtig vond, dat zijn oudere zuster

zich dat zoo aantrok. Hij ging dus maar weer naar beneden, sneed er nog een goede hoeveelheid boterhammen bij, en na vijf minuten was het hem gelukt zijn eersten honger te stillen.

Toen ze geheel verzadigd waren, groeide in hun hart weer het medelijden met Laura.

‘Ze heeft nog niets gegeten,’ zei Henk meewarig.

Jan ging weer eens zien, maar vóór hij de trap op was, riep Laura hem al te gemoet: ‘Ik kom dadelijk, hoor!’ zoo vroolijk, dat het Jan geheel geruststelde.

Maar toen Jan weg was, ging Lautje weer zitten op den stoel, ze zag er heelemaal niet vroolijk uit.

Langzaam sloeg ze het ongeluksschrift, dat ze in de handen had, open. Daar stonden de cijfers: één, één. Een één voor het opstel en een één voor het schrift. En vol dikke roode onderstrepingen was het, het gloeide er van. Laura leken ze vurige vlammen, al die streepjes onder de fouten. Och, wat had ze er veel gemaakt! Bijna alle waren onoplettendheden, vergissingen, ontstaan door achteloosheid.

Haar lippen begonnen weer te trillen, en haar

bevende vingers verknoeiden de punten der gecorrigeerde bladzijden.

Wat was ze doorgehaald door de juffrouw! Eerst om het schrijfboek zelf, dat er zoo schandelijk slordig uitzag, toen om de taalfouten, die ze alle had kunnen vermijden, en eindelijk om het schrift.

Woord voor woord kwam haar de verontwaardigde toespraak van de onderwijzeres weer in de gedachte. Een kleur van schaamte brandde op haar gezicht. Over het opstel zelf was niet gesproken. Juffrouw Bodengrave had het niet willen lezen. Alleen op de eerste bladzijde waren de fouten ook maar aangestreept. 'Je opstel,' had de juffrouw gezegd, 'is als een kind, dat je ongewassen en met een hoofd als een ragebol naar me toestuurt. Ik wil er zoo niets van weten....'

Weer druppelden heete tranen Lautje over de wangen.

'Kindje, wat is er?' klonk het opeens achter haar. Ditmaal was het mevrouw Dorper, die haar dochter zoeken kwam.

'Ik kom beneden, Moe,' zei Laura, maar ze kon zich niet goedhouden. Snikkend vertelde ze heel het verhaal. Dat ze half en half gehoopt

had, dat haar opstel goed zou zijn, dat de meisjes het allen mooi hadden gevonden, en dat ze er nu een één voor had.

‘De meisjes zeggen.... dat het valsch is,’ eindigde ze.

‘En zeg jij dat ook?’ vroeg haar moeder.

Met afgewend hoofd keek Laura het raam uit. Zeker, ze vond haar werk ook slordig geschreven, maar... Zonder te zien, merkte ze toch, hoe haar moeder het opstel ter hand nam, en in gedachte zag ze weer de vele, domme fouten met de felle roode strepen er onder. En nu gaf ze ook toe in haar hart: ze had niet meer verdiend dan een één.

‘t Was of dit haar nog bedroefder maakte. Zij kon ook nooit i e t s goed doen; wat ze anders nog zou kunnen, bedierf ze door haar slordigheid.

‘Hoe heb je zóó je werk kunnen maken?’ vroeg haar moeder met zacht verwijt.

Laura vertelde nu, dat ze het den morgen na dien noodlottigen Vrijdag in dolle haast had opgekrabbeld. En opeens, onder het spreken, werd het haar duidelijk, dat alles, van het begin tot het eind, haar eigen schuld was. Door haar woestheid had ze Jan een ongeluk bezorgd,

zoodat ze dien avond niet aan het opstel had kunnen werken, toen had ze het 's morgens gejaagd opgeschreven, terwijl ze toch feitelijk tijd genoeg had gehad, en het best eens had kunnen overlezen.

‘Lautje,’ zei mevrouw Dorper, terwijl ze met een troostende beweging haar dochtertje over het hoofd streek, ‘als je je fout inziet en je wil goed is, kan er nog veel veranderen. Geef den moed niet op, kind. Doe in het vervolg je best, en besteed zorg aan je werk. Ik zal je helpen. Ik zal je een nieuw schrift geven, schrijf daarin je opstel over, en zorg, dat het nu met nette kleertjes en wél opgemaakte haren voor den dag komt. - Geef me een zoen, meid. En begin van voren af aan.’

Lautje kuste haar moeder met tranen in de oogen, het vuile schrift gleed van haar schoot; ze scheen eerst van plan het maar te laten liggen op den grond, maar met een verschrikt gebaar raapte ze het op. Ze wilde tenminste beginnen haar moeders raad op te volgen en ordelijk en netjes te zijn. Het deed haar goed, dat ze straks op een schoon blaadje kon beginnen.

De Geschiedenis van een Broodtrommeltje I.

De geschiedenis van een broodtrommeltje.

I.

Hoe Willie op het ijs kwam.

Willie was de jongste op één na, en Zus de allerjongste. Ze stonden met haar beejtes op de Keizersgracht bij den wallekant en keken naar een paar opgeschoten jongens, die beentje-over deden op het ijs.

Ze hadden nog twee broers: Bert, die negen, en Willem, die tien jaar was. Ze gingen alle vier op dezelfde school; maar Wim en Bert gingen liever met hun 'grootte vrienden' naar huis, dan met 'die kinderachtige meisjes'.

Kleine Zus was ijskoud. Haar bolle wangetjes zagen rood en blauw, en haar lage rijglaarsjes trappelden op den grond. Nu en dan bracht ze een handje aan den mond en ademde in het grootte, zwarte wantje.

'Ga je mee?' vroeg ze op een huiltontje.

Maar Willie had er geen ooren naar. Ze stond, met de handen op den rug en het kinnetje naar voren, in gespannen aandacht te kijken. Het kleine, bruinblonde vlechtje was losgegaan en eindigde in een dun vlosje; het dikke wijsvingertje, dat om den ring van het broodtrommeltje gekromd was, kwam uit het verstelde handschoentje gluren. Haar grijze oogen schitterden van opgewektheid. ‘Mooi, mooi!’ riep ze, ‘kijk dien eens, Zus; die kan heelemaal krom rijden, met zijn neus haast op den grond!’

‘Ik ben zoo koud,’ klaagde Zus.

‘Het is toch niets koud; ik ben heelemaal warm. Ik ben gerust erg heet. Mijn mond is droog; ik zou wel een ijspegel willen hebben. Hier, doe jij mijn dasje om, hè?’

Als een moeder knoopte Willie Zus het dasje om den hals. Het was een rood geruit doekje, dat Willie zelf had mogen zoomen. Ze mocht wel eens meer zoo iets doen, 's middags na het eten, als de vaten gewasschen en geborgen waren en het theelichtje brandde. Dan zaten de jongens, Bert en Willem, aan hun schoolwerk, en Zus mocht nog heel eventjes wat met Minemijntje spelen, zoete Minemijntje met haar eene oogje en

‘het zeere lapje’. Maar dan moest Zus naar bed, en Willie mocht alleen opblijven. Dat vond ze heerlijk. Anders, van naaien hield ze niet zooveel, en van breien nog minder. Maar zoo bij Moe te zitten, dat was toch wel prettig. En het gaf haar zoo'n groot idee; ze was ook twee jaar ouder dan Zus; Zus was pas zes.

‘Is het zóó goed?’ vroeg Willie vriendelijk. ‘Niet te stijf, hè? Nu moet je eventjes warm zijn, hoor, dan kijken we nog wat.’

Zus was een gehoorzaam kindje, en ze bleef stil staan. Het dasje maakte haar niet veel warmer, maar ze dacht aan de spelletjes, die ze met Willie speelde: ‘Nu moet jij kind zijn,’ of: ‘Nu moet het verbeelden, dat jij een koopvrouwje bent,’ en dan was Zus kind of koopvrouw, - en nu moest ze warm zijn. Willie commandeerde altijd.

Willie ging wat naar voren, tot vlak bij het houten bruggetje, dat naar het ijs leidde. Het zag er zoo alleraardigst uit. ‘Wat een lekker bruggetje, hè?’ lachte ze tegen Zus, en stapje voor stapje ging het naar beneden.

‘Je moogt niet op het ijs,’ had Moe gezegd. Maar ze ging toch niet op het ijs, enkel maar op dat loopplankje. Wat grappig, met dat stroo

er op! Ze was haast beneden. Het zou wel glad zijn en heerlijk om op te sullen, dacht ze.

‘Je mag niet, je mag niet!’ riep Zus opeens, ‘van Moe niet.’

‘Neen, ik ga ook niet, ik ga niet eens!’ riep Willie terug, boos opeens. En het voorhoofd fronsend, keek ze naar den wallekant.

Daar schoot het trommeltje haar uit de hand en - sssst, met een vaart zeilde het weg over het ijs. Willie schrok er van; nu moest ze wel, of ze wou of niet. ‘Ik ga het halen,’ riep ze, en voetje voor voetje liep ze voort, met kleine, voorzichtige pasjes. Wel was het ijs glad, want telkens gleed ze uit.

‘Keilen, keilen, keilen!’ klonk het, en weg was het trommeltje. Een groote jongen, die aan het sullen was, had het een schop gegeven. Daar stond Willie nu.

‘Flauwerd! flauwerd!’ riep ze, terwijl de tranen haar in de oogen sprongen en ze vergeefs er doorheen naar het verschoppelingetje zocht. O, daar lag het, een heel eind verder. Er zat niet anders op, dan er heen te gaan. En dat deed ze ook, mokkend en met een boos gezichtje. Eindelijk, daar had ze het; ze bukte zich al, om

het op te rapen.... mis! Weer was de grappige jongen haar voor en vloog het trommeitje weg, een heel eind weg, juist in een bijt. De jongen lachte; dat was eerst recht kostelijk! Willie stond versteld. Het was een groote jongen, en hij deed niet eens de moeite om weg te lopen. 'Lafferd, spook, spook!' schold Willie, en in machteloze drift stak ze de tong uit. Maar de droefheid overmande haar, en huilend stond ze een poos aan den rand van de bijt. Er was niets aan te doen. Het trommeitje was weg.

Ze liep het trapje weer op, langzaam, alsof ze er niet toe besluiten kon de plaats des onheils te verlaten en elken keer verwachtte het verloren kleinood terug te zien komen.

Troosteloos liepen de zusjes voort, kleine Zus koud en rillend, met haastige stapjes, om Willie, die in haar boosheid heel hard liep, bij te houden. 'Zullen we morgen Karo meenemen?' vroeg Zus, om Willie te troosten. 'Dan moet hij het er uithalen.'

'Neen, dat kan hij toch niet. Onder het ijs kan hij niet zwemmen.'

'Hij haalt er ook enkel maar wandelstokken uit, hè?' informeerde Zus.

'Neen, ook wel eens kindertjes.'

‘Buurmans Karo?’ vroeg Zus, met groote belangstelling.

‘Ja, - natuurlijk, als ze er invallen,’ zei Willie, gewichtig; ‘maar hij heeft er nog nooit een in zien vallen.’ En na een poosje: ‘Ik wou, dat ik het maar terughad. Er zat nog een stukje koek ook in, dat had ik bewaard, voor als ik naar bed ga.’

‘O,’ zei Zus, ‘het is erg jammer. Moe zal wel boos zijn, hè?’

‘Ja, als ik het zeg, - maar ik zeg het niet,’ klonk het, besloten.

Zus schrok er van: ‘Niet?’

‘Neen.’

‘Als Moe vraagt of we op het ijs zijn geweest?’ vroeg Zus.

‘Ik ben niet op het ijs geweest, - of - ik ben er wel op geweest, maar ik wou het toch niet doen, ik kon het niet helpen. Ga jij het maar verklikken; doe 't maar gerust, hoor!’

Zus was met die uitnoodiging een beetje verlegen. ‘Sint-Niklaas heeft het toch gezien,’ zei ze.

‘Ja,’ knikte Willie, beslist. ‘En ik hoop maar, dat hij die naarheid van een jongen een gard zal sturen, want het is z i j n schuld.’

Zij stonden voor de deur van haar huis. Willie wou aanschellen, maar ze bedacht zich. Aan het raam van de benedenwoning hing een groote ijspegel. Zij ging op de teenen staan en knak, daar brak ze hem af. Ze bracht hem al naar den mond, maar opeens hield ze hem Zus voor. ‘Proef eens, Zus, lekker, hè?’

Zus beet er een stukje af, met een gezichtje of ze in een harden, onrijpen appel hapte. ‘Ja,’ zei ze, griezellig.

‘Zeg,’ en nu sprak Willie heel zacht en vriendelijk, ‘zal je het nu nog zeggen, Zus?’

‘Ik zal het niet verklikken,’ klonk het bedeesd. ‘Maar als Moe er naar vraagt?’

‘Moe zal er niet naar vragen; ik zal net doen of ik het onder in de kast zet. En morgenochtend, dan heb ik misschien weer een ander,’

‘Een nieuw?’ vroeg Zus, ‘van wien?’

Willie boog zich voorover en fluisterde Zus iets in het oor.

‘Ja, ja, van Sint-Niklaas!’ juichte Zus.

Toen schelde Willie aan. ‘Nu niet zeggen, hoor; ga jij maar eerst de trap op.’

En zoo gebeurde het.

II

Verrassingen.

Na het eten zat de heele familie bijeen.

Het was stil in de kamer. Pa las *Het Nieuws*. Moe schonk thee, de jongens werkten en Zus liep op de teenen met Minemijntje in den omtrek van den schoorsteen. Soms bukte ze zich over den kolenbak.

‘Wat voer jij daar uit?’ vroeg Pa.

‘Minemijntje durft niet onder den schoorsteen komen!’ lachte ze medelijdend. ‘Ze is een beetje bang voor Sinterklaas.’

Willie schreef met potlood het volgende briefje, dat haar veel hoofdbrekens kostte:

‘Lieve Sinterklaas,

‘Mijn trommeltje is in het ijs gezakt. Mag ik nu alstublieft een nieuw hebben? Een groen vind ik het mooist, zoo een met een rood veterband er aan. Ik heb twee keer voor best op bord gestaan en nul fouten in mijn diktee

gehad. Ik ben al aan de verbuigingen. U bent er niet boos om, hè Sinterklaas, dat ik eventjes op het ijs hen geweest?
Dag lieve Sinterklaas. Ik hoop dat ik het trommeltje alstublieft krijg.
Wilhelmina Geertruide Westman.'

'Hè, laten we samen wat gaan spelen,' vleide Willie, nadat ze den brief in haar laars onder den schoorsteen geborgen had. 'Doe je ook mee, Wim?'

Wim dacht er eens over. Hij was al een deftige jongeheer, en was juist bezig de zijrivieren van den Donau te studeeren. Daar ging de atlas dicht, en Wim kwam er bij. Nu werd de kring wijder en nu zongen ze allen met flinke stemmen: 'Sint-Niklaas kapoentje, gooi wat in mijn schoentje,' enz.

Pa zette zijn hoed op. 'Nu, ik trek er een oogenblikje tusschen uit, hoor. Ik moet even een boodschap doen.' En weg was hij.

'Kom je gauw terug?' vroeg Moe.

'Zeker! Pas jullie maar op, dat het plafond niet instort,' waarschuwde hij. 'Gelukkig dat we nog geen benedenburen hebben.'

‘Doet u ook mee, Moeke?’ vroeg Zus.

‘Wel neen; ben je raar, Zus.’

‘Toe, doet u het maar, doet u het maar,’ vleiden ze allen.

En daar trokken Wim en Bert hun moedertje in den kring en dansten met haar weg. ‘Sint-Niklaas, goed, heilig man!’ zongen ze, en blij en lachend sprongen ze in het rond. Moe kreeg er een kleur van; de jongens maakten de dolste bewegingen. Willie's vlechtje was weer losgegaan en fladderde en zwierde lustig mee op de maat, en Minemijntje deed nog het mooist van allen. Die zweefde vrij en los boven den grond, zonder hem te raken. De doek van haar oog was afgezakt en zat los om haar hals, en de fluweelen baret hing schuin over haar ééne oor. Wat hadden ze een dollen schik!

Daar klonk opeens een ontzettend gerammel en gerinkel. Bert dacht later, dat het uit de keuken kwam, maar Willie en Zus hadden duidelijk gehoord, dat het in den schoorsteen geweest was.

En plof, pang, pang, pang! daar kletsten een massa kriekjes en moppen en suikeren boontjes naar binnen. Eerst een greep en toen nog meer. In een oogenblik was de grond als bezaaid. De

kinderen aan 't grabbelen. Zus was eerst wat geschrokken en had even beteuterd staan kijken; maar toen ze Willie dapper zag bukken en rapen, begon ze ook mee te doen. Raap je niet, zoo heb je niet.

‘Toe maar, jongens!’ riep Moe, en ze grabbelde zelf ook mee. Moe en Zus deden samen.

Bert at en raapte tegelijk. Opeens kraakte er iets tusschen zijn tanden. ‘Ba!’ riep hij, ‘daar zitten steenen in.’ En hij haalde iets uit zijn mond.

‘Wat,’ zei Moe, ‘steenen?’

En Zus begon opeens te huilen. ‘Het is Minemijntje d'r neus!’ snikte ze, zoo innig bedroefd, als alleen de moeder van een geliefd kindje met een afgebeten neusje snikken kan.

En zoo was het ook. Minemijntje was onder den voet geraakt en haar blozend gezichtje verbrijzeld.

Willie haalde gauw stoffer en blik, om de laatste stoffelijke overblijfselen van het arme, eenoogige slachtoffer bijeen te garen.

Juffrouw Westman trachtte het ongelukkige moedertje met een Sint-Niklaaskoekje te troosten. Maar het gelukte haar pas, toen ze er een met

veel mangelen had uitgezocht. Zus was eerst weer heelemaal de oude, toen Pa terugkwam. Ze vloog op hem af, om hem van de heerlijke strooipartij te vertellen. En ze liet hem haar schortje zien, dat nog vol lekkers was.

Mijnheer Westman was erg verwonderd. ‘Wel, wel, dat treft nu net ongelukkig, dat ik er niet bij was,’ zei hij.

‘Hè ja, dat is jammer,’ zei Willie, en ze verweet zich in stilte, dat ze daar niet eer aan gedacht had. ‘Wilt u ook een paar mopjes?’ vroeg ze.

Neen, op het oogenblik had mijnheer Westman er juist geen zin in. Als het Willie hetzelfde was, zou hij een pijp opsteken, en dan mocht ze de tabaksdoos eens even aangeven.

Ringeling! daar ging de bel.

Willie knipoogde tegen Bert, die wegvloog, en terugkwam met een pakje voor Mijnheer en Mevrouw Westman.

‘Wat mag dat wel zijn?’ vroeg de juffrouw, en één, twee, drie, wou ze het gaan openmaken. Maar daar kwam kleine Zus opeens ook aanlopen, met een dolblij snoetje en glinsterende oogjes: ‘Voor Pa, voor mijnheer Pa!’ riep ze.

Moe legde haar pakje weer neer en stootte Pa eens aan. Willie stond op heete kolen; ze brandde van verlangen, dat Pa en Moe haar cadeautje zouden zien.

Pa was een en al verwondering: ‘Maar Zus, is dat voor mij?’

En Zus knikte maar: ja, ja! en keek in gespannen verwachting naar Pa's gezicht. Pa had pijp en krant neergelegd en beschouwde met aandacht het lange, dunne rolletje.

Het was een opengeslagen, zoo dun mogelijk ineengevouwen krant. Pa rolde haar langzaam uit. Toen nog een krant, en toen was het uit. Er zat niets in!

Pa lachte; hij dacht, dat het een grap was, maar Bert was teleurgesteld: ‘Hè, niets!’

Kleine Zus stond versteld: opeens barstte ze in snikken uit.

‘Wat is er dan, mijn kleine Zus?’ vroeg Pa. Maar Zus snikte door, zielsbedroefd. Groote tranen liepen haar langs de roode wangetjes.

Eindelijk bracht ze uit: ‘Het is weg, het is weg!’

En nu vertelde ze, dat ze er een mooi potlood in had gedaan, maar dat ze het zeker verloren had.

‘Kom maar mee, meid!’ zei Pa, ‘dan gaan wij het samen zoeken.’

En daar lag het warempel nog in de keuken, op de mat.

‘Wel, wel!’ zei mijnheer Westman, ‘dat is een prachtig potlood,’ en glimlachend bekeek hij het. Zus lachte blij, door haar tranen heen.

Maar Bert begon opeens te schreeuwen: ‘Het is van mij, het is mijn potlood! Kijk u maar, Pa, mijn naam staat er op.’

‘Houd toch je mond, schreeuwelelijk,’ zei Willem.

‘Ja, zoo kan ik ook makkelijk wat geven, als het van een ander is,’ bromde Bert binnensmonds.

Maar Pa beduidde hem, dat hij stil moest zijn. Hij nam Zus op zijn schoot en bedankte den kleinen Sinterklaas voor het mooie cadeautje.

Willie stond het huilen nader dan het lachen. Eindelijk kon ze zich niet langer inhouden: ‘Nu dit pakje!’ riep ze.

‘O ja, dat is warempel waar ook! Nog al meer moois! Van wien zou dat wel komen?’ En Moe deed de kranten er één voor één af. Eerst kwam er een suikeren schachtje voor den dag.

‘Voor u, voor u!’ riep Willie.

‘Wel, dat is een beeldig dingetje. De beenen gaan nog een beetje stroef, zeker omdat het pas nieuw is! En een pennenhouder voor Mijnheer Westman. Alstublieft, Mijnheer Westman!’

De goede Sinterklaas bleef niet lang onbekend. Pa was recht in zijn schik met zijn nieuwen pennenhouder; hij zou hem den volgenden dag dadelijk mee naar kantoor nemen.

‘Maar, Willie,’ zei Moe opeens, ‘waar heb je die cadeautjes toch van gekocht? Hoe kwam je aan het geld?’

‘Opgespaard,’ zei Willie.

Daar klonk opeens Zus' hoog stemmetje: ‘Van den mijnheer van de Zondagsschool heeft ze het gekregen!’ Ze was blij, dat ze inlichtingen kon geven.

Pa werd opmerkzaam: ‘Van den mijnheer van de Zondagsschool?’ vroeg hij.

‘Neen, Pa, niet van mijnheer,’ Willie raakte een beetje in de war door Pa's ernstige stem - ‘zoo maar opgespaard, elken Zondag.’

‘Wat opgespaard, waarvan?’

‘Van die centen, Pa.’

‘Van welke centen?’

Willie's stem begon te beven; ze had een voorgevoel van wat er komen zou.

‘Die ik van Moe kreeg.’

‘Van Moe? Kreeg jij centen van Moe?’

‘Ja, Pa, voor de bus.’ Willie wachtte af. Ze stond stil, met gebogen hoofdje, voor de tafel.

Pa zei eerst niets. Hij keek heel ernstig, en schudde in gedachten het hoofd.

Opeens was alles stil geworden. Wim en Bert zwegen. Kleine Zus begreep er niets van; ze keek beurtelings van den een naar den ander, en vergat van het lekkere brosse Sint-Niklaaskoekje te huppen, dat ze in haar handje hield.

‘Hier, Willie,’ klonk het, streng en langzaam, ‘ik kan dien pennenhouder niet van je aannemen,’ en Pa legde hem voor haar op tafel neer.

Arme Willie! Ze barstte in snikken uit. ‘Het was om u te verrassen,’ klaagde ze, door haar tranen heen.

Moe had medelijden met haar. ‘Kom, kom, Pa; ze heeft het zoo kwaad niet gemeend; is het wel, Willie?’

Willie kon niet meer spreken. Moe's vriendelijke stem maakte haar heelemaal van streek.

‘Nu, kom maar weer hier,’ zei Pa, wat zachter.

En toen Willie kwam en haar hoofdje met het warrige, springende haar, dat nu bijna heelemaal loshing, tegen zijn borst aanvligde, nog te bedroefd om te spreken, troostte hij haar. Ja, ze had het nu zeker wel begrepen. Het geld voor de bus was niet voor Willie. En dat zou ze nu voortaan ook nooit meer denken. Zou ze wel?

Kijk, Pa had juist een mooi, nieuw dubbeltje in zijn zak; dat moest ze nu Zondag maar in de bus doen. En als ze weer eens wat geven wou, moest het altijd van haar zelf zijn, hoor. Dan zou Pa het heel graag willen hebben.

‘Toe, meisje, huil nu maar niet meer. Geef me nu maar een zoen; dien wil ik heel graag van je hebben!’ En Mijnheer pakte en kustte haar, en droogde haar tranen af.

En ze zongen nog een liedje, allemaal blij en vrolijk. En Moe liet het trommeltje met koekjes nog eens rondgaan. Ze dansten zelfs nog eens in het rond. Pa ook, met Zus in haar nachtponnetje op den arm. En Willie kreeg bij het naar bed gaan nog een extra kneepje in de wang, - en ze had ook wel teruggelachen, - maar ze was toch verdrietig gebleven, erg verdrietig. En ze was blij, toen ze in bed stapte, dat Zus al inge-

slapen was. Ze keerde zich met den rug naar het licht - ze sliepen in de keuken, en Moe zette altijd op het keukentafeltje een glas met een drijvertje neer - en ze begon heel zachtjes te huilen. Het was zoo'n teleurstelling voor haar geweest. Ze had er zooveel dagen te voren plezier van gehad. En Zus had ook wel wat gegeven, en dat was toch ook niet van haar geweest. En weer begon Willie te huilen, heete tranen.

III.

Een nare nacht.

‘Gelukkig, dat Pa niet weet, dat ik op het ijs geweest ben,’ dacht Willie, toen haar tranen gedroogd waren en ze nog maar niet slapen kon. Ze was altijd zoo bedroefd als haar vader boos op haar was. Ze schrok er van toen ze aan de geschiedenis van het trommeltje dacht. Ja, dat zou nu ook wel uitkomen! En Pa zou niet weten, dat het eigenlijk maar bij ongeluk was gebeurd. Of

zou ze er tóch op zijn gegaan? Zij wist het zelf niet. Ze wist het niet.

Ze moest er nog eens goed over nadenken. Ja, ze stond nog op het trapje, toen het trosseltje viel. En toen was die nare jongen gekomen.

Maar als Pa vroeg, wat ze dan wel op het trapje deed?

Met een bangen zucht keerde ze zich om. Ze voelde, dat het kussen nat was van tranen. Was het wezenlijk nat? Zóó had ze nog nooit gehuild. Ze moest toch eens eventjes kijken bij het licht. En ze tilde het kussen op en hield het in het schijnsel van het nachtpitje. Ja, er zaten donkere plekken op. Ze verwonderde er zich over, dat ze nu zoo keek naar dat kussen en haar droefheid een oogenblik vergat.

Stil ging ze weer liggen. Ze zou maar afwachten. Misschien was Sint-Niklaas wel goed op haar.

Maar slapen kon ze toch niet. Ze lag maar te kijken naar de vochtige, wit uitgeslagen plekken op den geolieden buitenmuur. Wat flikkerde dat lichtje vreemd, en wat was het koud, akelig koud.

Ze had best in het ijs kunnen zakken, dacht ze, en verdrinken. Ze zag zich al thuis brengen, met druipende kleeren. Ze zag haar Pa al staan voor zijn nat, dood meisje. Wat zag hij er bedroefd uit! Diepe rimpels zaten in zijn voorhoofd, hij hield de hand voor de oogen, daar viel een traan langs zijn vermagerde wangen, stil en droevig schudde hij het hoofd. Hij dacht, dat het Willie's eigen schuld was geweest. Hij had haar immers voor altijd verboden op het ijs te gaan. En ze kon hem niet zeggen, dat ze het niet zoo erg helpen kon. Ze was koud en dood, en kon niet meer spreken.

Weer begon Willie te huilen. Och, alles was zoo droevig! Neen, dood was ze niet, maar als ze den volgenden dag geen trommeltje had, dan zou Pa toch kwaad zijn.

Als Sint-Niklaas maar alles wist, zou hij het haar wel geven. Nooit, nooit van haar leven zou ze meer iets doen, dat ze niet mocht. Als ze het trommeltje maar kreeg. En als het maar niet te duur was voor Sint-Niklaas.

Daar viel haar iets in.

Willie stond stilletjes op en liep op de teenen naar de kast in de gang. Daar was haar lei

geborgen. Ze haalde die voor den dag, o zoo zachtjes. Want Pa en Moe mochten er niets van hooren. Gelukkig, ze had de lei, en de kastdeur had niet gekraakt. Wat was het koud in de gang, ijskoud! In den zak van haar jurkje, daar zat een griftje, een stomp, klein dingetje, maar dat hinderde niet. Ze ging zitten op den hoogen, matten keukenstoel, de bloote beentjes over elkaar gekruist, den eenen voet op de sport. Zoo ver mogelijk trok ze het korte nachtponnetje over de koude knietjes. Toen begon ze te schrijven, snel en gejaagd, zooals ze haar strafwerk schreef, dat ze om vier uur moest blijven maken, als Zus op haar stond te wachten.

‘Sint-Niklaas, ik kon het gerust niet helpen. Weet u, dat het mijn schuld niet is? Ik stond op het bruggetje en toen kwam die jongen en die schopte het weg. Pa was zóó boos op me, dat hij de mooie pennehouder niet eens wou hebben. Ik ben er erg verdrietig om.

‘Als het te duur is, lieve Sint-Niklaas, zou uw knecht het er dan even met een lange haak mogen uithalen? Het ligt in de Keizersgracht.

‘Ik heb geen postpapier, en geen envelop, daarom schrijf ik maar op de lei.

Willie Westman.’

Toen ze klaar was, las ze alles nog eens na. Haar tanden klapperden, en haar handjes waren paars en blauw, en even koud als de lei, waar ze op schreef. Stilletjes zette ze de lei weer in de kast en ging naar bed. Wat was het heerlijk, heerlijk warm! Ze kroop dicht, heel dicht bij Zus, maar ze wou haar toch niet aanraken. Langzamerhand kwam er een zacht, warm gevoel over haar. Ze wikkelde zich zoo dicht mogelijk in 't lauwe dek en bleef doodstil liggen. Haar voeten wilden niet warm worden; die lagen daar als een paar ijsklompjes, - en haar handen ook niet. Maar haar hoofdje was heet, erg heet. Ze legde er haar koude, halfverkleumde handjes tegen. Dat was prettig. Dat deed goed.

Sint-Niklaas zou wel een nieuw trommeltje geven, hoopte ze. Hij zou wel medelijden hebben, als hij haar briefje las. Had ze er maar ingezet, dat de zwarte knecht het koekje houden mocht, als hij het vond! Het was toch een naar werk voor hem, in den donkeren nacht op

het ijs te staan visschen. Maar ze troostte zich. De knecht kon zeker van Sint-Niklaas wel zooveel koekjes krijgen als hij wou.

Wat spatte dat nachtpitje. Spitter, spat, spat! En wat flikkerde het. Kijk, de natte plekken op den muur werden hoe langer hoe grooter en donkerder. Zoo zouden de bijten in het ijs er nu zeker ook uitzien. Willie rilde en klappertandde als van koorts.

Eindelijk sliiep ze in, droomend van Minemijntje en van Sint-Niklaas, die het oude trommeltje druipnat in de kleerkast had opgehangen, zoodat er allemaal ijspegels aan gevoren waren. Honderd grage baarsjes hingen en likten aan het trommeltje; ze waren op de lucht van het Sint-Niklaaskoekje afgekomen. Bert maakte ze schoon, en Moe bakte ze in de pan, het mooi gepoetste fornuis kwam vol vetvlekken, en Zus kreeg een gebakken vischje op een schoteltje, om het ter herinnering aan de arme, verongelukte Minemijn, te gaan oppeuzelen.

Midden in den nacht werd ze wakker. Neen, visch werd er niet gebakken; alleen knetterde en knapte het lichtje, dat op uitgaan stond, en rook ze een onaangename olielucht.

Opeens was ze klaar wakker! Nu was het nacht! Misschien was Sint-Niklaas er al geweest en stond het trommeltje al onder den schoorsteen. Wip, daar was ze het bed uit. Wat was het koud! Drie, vier keer niesde ze, het oliepitje woei er heelemaal van uit, en ze hield den neus dicht, om zoo min mogelijk van de nare lucht te bemerken.

Vlug stapte ze de gang door over het koude zeil. Wacht, ze kon wel eens in de hangkast zien, of het daar ook in lag. Maar neen, ze voelde alleen de lei. Dan binnen misschien?

Daar stond, midden op tafel, ook een glas met een nachtpitje; het flikkerde hoog op door den tocht, en de schaduwen in de kamer schenen te beven. Kijk, daar op tafel, op het uitgehaalde blad, lag een wit, dubbelgeslagen tafellaken, en in strengen ernst naast elkaar lagen twee vrijsters en twee vrijers van dik Sint-Niklaasgoed op het witte laken uitgestrekt, de ellebogen wijd uit, als om zich een goede plaats te verzekeren.

Willie moest eens even kijken. Op den eenen vrijer lag een lief popje met twee oogen en echt haar en een blauw fluweelen jurkje aan, zeker voor Zus, dacht ze. Op den anderen....

Daar klonk opeens een gil en een erbarmelijk gehuil in de gang, en bijna op hetzelfde oogenblik kwam juffrouw Westman uit de alkoof toeschieten. Ze zag Willie in aller ijf wegloopen. Vlug nam ze het glas met het lichtje van tafel en liep naar de gang.

Daar lag Zus op den grond, met een bebloed hoofdje, en Willie op de knieën er naast, bezig het bloed met de mouw van haar jurkje te stelpen.

Zus was door Willie's niezen wakker geworden, ze had om zich heen gevoeld en Willie gemist, en ze was bang geworden in het donker. Toen was ze opgestaan, om Willie te zoeken, maar in de gang onverhoeds tegen de openstaande kastdeur aangelopen.

Zus huilde erbarmelijk, en Willie stond ook het huilen nader dan het lachen. Moe nam Zus op haar schoot en wachte het hoofdje met een spons af. Willie stond er bij te kijken met een allerongelukkigst gezichtje; ze zag bleek van den schrik en staarde met groote, wijd geopende oogen naar kleine Zus, die, met het kopje tegen Moe's borst geleund, zich zoet wasschen liet. Nu en dan snikte ze nog een beetje na en trok een bedroefd lipje.

‘Het is mijn schuld,’ zei Willie, deemoedig. ‘Ik had de kastdeur open laten staan.’

Juffrouw Westman, die stil en medelijdend naar de kleine puk op haar schoot had zitten kijken en haar nu en dan de traantjes van de wangen zoende, zag op. ‘Ja, dat dacht ik al; jij doet altijd wat je niet doen mag.’ Haar stem klonk zoo streng en droog, dat Willie er van schrok.

‘Haal de azijnflesch maar liever, in plaats van zoo te staan kijken.’

Willie ging. Maar in de lange, koude, donkere gang, die naar de keuken leidde, sprongen haar twee heete tranen uit de oogen en biggelden langzaam naar beneden. Een ongelukkig gevoel schoot haar in de keel. Snel droogde ze haar tranen af, kreeg de flesch en bracht haar binnen. Zonder iets te zeggen, zette ze haar op tafel neer.

‘Kom,’ zei juffrouw Westman, nu wat vriendelijker, ‘sta daar niet langer op je bloote voeten. Ga gauw naar bed toe; anders vat je kou.’

‘Nacht Moe,’ zei Willie, met een heesch en bevend stemmetje.

‘Nacht Willie. Zus slaapt bij ons, hoor, Ik neem haar bij me in bed. Hè, Zus? We blijven

bij elkaar, hoor. En wij zullen die nare kastdeur morgen wel eens spreken.'

Zus lachte, maar Willie sloop stil de kamer uit, als een boosdoenster. In de keuken, bij het schijnsel van de maan, zag ze de bloedvlekken op haar nachtop, en ze dacht aan Zus' bleek, behuuld gezichtje met de groote snee in het hoofd.

Stil klom ze in bed en ging liggen met een bangen zucht - en een hartje vol schuld en berouw.

'Jij doet altijd wat je niet doen mag!' hoorde ze weer. Ja, dat was ook zoo. Mistroostig keek ze naar de leege plaats naast zich.

'Ik ben het slechtste kind van de heele wereld,' dacht ze, en barstte in hartstochtelijk snikken uit.

IV.

Wat Sinterklaas voor Willie bracht.

'Slaapt Willie nog?' vroeg Bert, den volgenden morgen.

'Ja,' zei Moe, 'ze ligt nog in bed; laat haar maar stil slapen: ze heeft den heelen nacht erg gehoest. Ze heeft zeker kou gevat. Jullie moet

heel stil zijn, hoor, dat ze niet wakker wordt. Ik zal haar maar niet naar school laten gaan.'

'O, Moe, kijk, Moe, ze kent me nog!' en Zus kwam met de mooie, nieuwe pop aandragen, die ze 's nachts al gekregen had. 'Gerust, ze steekt de armpjes naar me uit.'

'Laat ik je eerst eens wasschen, moedertje, en, jongens, denken jullie wel om den tijd? De laarzen moeten ook nog gepoetst.'

Wim nam de heele bezending onder den schoorsteen vandaan, slingerde de schoenen bij de veters over zijn schouders, en verliet zoo in edele houding de kamer. Bert volgde hem als een aap, met de handen in Pa's bottines gestoken, tot groot plezier van Zus, die vergat, dat het zoo kriebelde, toen de spons bij haar neusje kwam, en niet ophield voor ze op zijn rug paardje mocht rijden.

'Bert, doe je blouse uit,' zei juffrouw Westman; 'ik kan het schoensmeer er zoo slecht uitkrijgen,'

Bert deed het en slingerde ze op een stoel.

'Kind, wat ben je nat! Wat is er gebeurd?'

'O, dat is niets, Moe, ik heb me een beetje gewasschen.'

Juffrouw Westman scheen zoo'n waschpartij

wat al te grondig te vinden. ‘Voor je borstrok zal ik anders wel zorgen; dien zal ik zelf wel een goede beurt geven, hoor. Trek maar gauw een anderen aan.’

Bert had er klaarblijkelijk niet veel zin in; hij vond het wat al te flauw. Maar het moest toch gebeuren. En Willem was wel verplicht alle laarzen alleen te poetsen, want het werd langzamerhand tijd, en ze moesten nog ontbijten.

Toen de jongens weg waren en mijnheer naar kantoor, hadden Moe en Zus het rijk alleen. Zus mocht ook thuis blijven, omdat Willie niet ging en het zoo'n heel eind voor haar was. Ze zat op een stoof bij de kachel, als een klein poesje, en speelde stil met de nieuwe pop.

Juffrouw Westman was al meer dan eens naar de keuken gegaan, om naar Willie te zien, maar die sliep als een roos, al hoestte ze nu en dan, en al kon Moe aan haar ademhaling merken, dat ze zwaar verkouden was.

‘Nu moet ik die kleine weer alles van voren af aan gaan leeren; Minemijntje kon het al zoo mooi,’ klaagde Zus, met een droeven zucht aan het adres van de verongelukte lieveling. ‘Ik zal de lei maar eens gaan halen.’ En ze kreeg haar uit de kast.

‘Kijk, Moe, mag dat uit?’ vroeg ze, en toen de juffrouw niet op haar lette, trok ze haar bij de rokken; ‘mag dat uit, Moe, of zijn het sommen van Wim?’ - want daar hadden Willie en Zus een diepen eerbied voor.

Moe keek op en las het aan Sint-Niklaas gerichte briefje twee-, driemaal over. Toen vroeg ze opeens; ‘Zijn jullie gisteren op het ijs geweest, Zus?’

‘Neen, Moe,’ zei Zus, heel verwonderd. Maar zich bezinnend: ‘Heeft Sint-Niklaas een mooi nieuw trommeltje voor Willie gebracht?’ En toen snapte ze door, en juffrouw Westman hoorde alles.

‘Arme Willie!’ zei ze, ‘ik dacht nog al, dat ze tóch op het ijs was gegaan.’ En toen tegen Zus: ‘Zou je je mooie pop niet eens aan de burens laten zien?’

‘Ja, ja!’ riep Zus, ingepakt, ‘wat zal Karo wel zeggen? Die zal opkijken.’

Moe bracht haar toen even naar boven en ging er op uit, om een trommeltje te kopen, een mooi groen trommeltje, waarop met gouden letters ‘Mijn twaalfuurtje’ stond, en een paar el helrood veterhand er bij.

Toen ze terugkwam, sliep Willie nog. ‘Nu, dat kan geen kwaad,’ dacht, haar moeder, ‘hoe langer hoe beter,’ en ze ging weer aan het werk.

Om halfelf, de kamer was juist aan kant, kwam een klein meisje met een wit wollen doekje over het nachtponnetje en een dik rood neusje, de kamer in.

‘Goedenmorgen, Willie! Hoe gaat het, meid?’

‘Goed, Moe,’ zei Willie, met een blik op de tafel. Daar lag een servetje over iets uitgespreid. Willie keek er wel naar, maar ze vroeg niets. Ze zag van terzijde naar Moe, en die lachte eventjes. ‘Is dat voor mij?’ vroeg ze eindelijk.

‘Ik zou maar eens zien,’ zei Moe geheimzinnig. ‘Mijn naam staat er tenminste niet op.’

Heel voorzichtig lichtte Willie het servet op. Daar lag het trommeltje bovenaan. En ook een paar nette kleine schaatsen met leeren riemen en snoezige neusbandjes, en een heerlijke rose borstplaat er bij, met een briefje: ‘Voor de verkouden Willie.’

‘O!’ was al wat Willie zei; toen keerde ze zich naar Moe om en begon opeens te huilen. ‘Bent u weer goed op me?’ vroeg ze snikkend.

‘Malle meid, hoe heb ik het nu met je? Ben je niet tevreden met je cadeautjes?’

Willie's oogen lichtten even op met een blijde, dankbare flikkering; toen zei ze, met den arm om Moe's hals: ‘U bent zelf Sint-Niklaas, hè Moe?’

‘Ik?’

‘Ja, ik zie het wel aan uw gezicht. En ik weet het ook wel, want vannacht was er nog geen trommeltje, dat zag ik net, toen Zus begon te huilen, en Sint-Niklaas wist ook niet, dat ik verkouden was.’

Moe meesmuilde zoo'n beetje en lachte vriendelijk.

‘O, Moe, hebt u het toch geweten van het ijs, en hebt u toch een trommeltje gegeven?’ vroeg Willie weer, met plotseling opkomende verbazing.

‘Maar het was toch je schuld niet; je stondt toch maar op het trapje,’ zei Moe.

Willie knikte. In haar hartje rees weer de vraag op, of ze er werkelijk anders niet op zou zijn gegaan. Maar ze vond het beter er niet over te spreken.

‘Kom, kleed je gauw aan, Willie,’ zei Moe, ‘dan zal ik Zus eens halen.’

De Geschiedenis van een Broodtrommeltje II.

Willie deed het, en Zus kwam beneden, en ze waren juist voor de nieuwe kleine een naam aan het bedenken, toen de jongens naar binnen stormden en zooveel frissche lucht en kou meebrachten, dat Zus haar kindje onmiddellijk een glaasje suikerwater voorschreef, omdat ze het van den tocht zoo op haar borstje had gekregen.

Moe kwam met een ketel anijsmelk de kamer in, voor de twee patiënten. Zus vond, dat Klasina (zoo had Willie de nieuwe pop genoemd, omdat het een geschenk van Sinterklaas was) nog dorstiger was dan Minemijntje. De jongens deden zich mede aan de warme melk te goed, en Bert stelde voor om koekezoopje te gaan spelen met de anijsmelk en de schaatsen. Willie, met haar dik neusje en haar wollen doekje, zou de juffrouw zijn. ‘Dat is goed,’ vond Willie; maar ze moesten eerst nog begrafenisje doen; ze had Minemijntje weer uit het vuilnisvat opgedoken, want ze meende, dat de stumper een plechtiger teraardebestelling toekwam. Dat werd dus afgesproken, en Willie liet haar broertjes de mooie cadeaux zien.

‘O, wat een lekkere, dikke borstplaat!’ zei Bert, terwijl hij zijn lippen bij voorbaat afflikte.

‘Voor de verkouden Willie,’ las Willem.

‘Ja, en voor Klasina, en voor Klasina!’ riep Zus, als een echte moeder voor haar kind in de bres springend.

‘En een trommel?’ zei Bert. ‘Je hadt toch nog een trommeltje.’

‘O ja, zoo'n oudje,’ zei Moe, lachend, met een geheimzinnig knikje naar Willie.

V.

Wat ze op school van het trommeltje zeiden.

Eigenlijk is hiermee de geschiedenis van Willie's trommeltje pas begonnen, het verhaal zelf moet nog komen.

Toen Willie den zevenden December weer school kwam, nadat ze den zesden haar verkoudheid goed had ‘uitgevierd’, had ze natuurlijk haar trommeltje meegebracht.

Ze had zich veel voorgesteld van den opgang, dien haar cadeau onder de meisjes van de klas zou maken. Ze vond het juist wel prettig, dat

zij nu alléén kwam met haar geschenk, want de anderen hadden elkaar den vorigen dag natuurlijk al alles laten zien.

Het was jammer, dat ze al dadelijk eenigszins teleurgesteld werd.

Fier als een jonge koningin was Willie 's morgens naar school gestapt, den rooden band over den linkerschouder, het groene trosseltje aan haar rechterzij. Het helle rood van den veterband stak prachtig af tegen haar zwarte manteltje. Ze liep zoo recht als een kaars; Zus scheen haar dien dag verbazend klein toe, een echt kindje was Zus nog, naast háár.

Ze waren zóó vroeg, dat er nog geen van de meisjes van Willie's klas was. Alleen een paar kleintjes met paarse snoetjes stonden te trappelen van de kou. Zus rende op ze af, want het waren haar 'vriendinnen', ze gaf ze een arm en was in een oogenblik met haar in een druk, gewichtig gesprek gewikkeld.

Willie bleef de kleintjes nastaren, zooals ze daar liepen, de ronde achterhoofdjes in gekleurde wollen kapertjes, dicht hij elkaar. 'Zus heeft het zeker over haar mooie nieuwe pop,' dacht Willie met een goedig lachje.

Opeens stapte ze naar den overkant. Daar hadt je Geerte van Duinen. Wat zou die wel zeggen van haar nieuwe trommel? Willie wou er expres niet op zinspelen; maar het was vervelend, dat Geerte ook niets zei.

Geerte zat op school naast Willie, ze gingen dus met elkaar om, al waren ze ook juist niet altijd goede maatjes.

Geerte was een grappenmaakster; Willie zei dat Geerte er haar dikwijls liet inloopen, en in haar hart vond ze het dus onplezierig naast haar te zitten. Ze kreeg zoo vaak straf, omdat ze wel mee moest lachen om Geerte's aardigheden, en het was zoo naar als Zus een halfuur, soms een uur op haar moest wachten. Ze schaamde zich dan voor Zus, en voor haar moeder ook.

Geerte gaf ook niet veel om Willie, ze vond Willie veel te braaf, Willie dorst nooit eens recht pret te maken; anders was ze wel aardig.

‘Waar ben je gisteren geweest, Wil?’ begon Geerte.

‘Thuis, 'k was zoo verkouden.’ zei Willie, even snuivend, als om haar woorden te staven.

‘Heb je jujubes?’ klonk het levendig.

Willie schudde het hoofd.

‘Drop uit de blikken trommel?’

‘Neen,’ zei Willie; het werd haar onaangenaam te moede.

‘Toen ik verkouden was, heb ik haverstrooballetjes meegebracht,’ zei Geerte terwijl ze zich bukte om haar kous op te trekken.

Willie had een kleur gekregen; ze herinnerde zich met schaamte, dat ze drie heerlijke, zoete, strooperige balletjes van Geerte gekregen had bij die gelegenheid.

‘Ik heb geen drop gekregen,’ zei ze deemoedig, ‘gisteren heb ik suikerwater gehad. Nu hoest ik ook niet meer, ik nies alleen!’

Geerte probeerde over haar teleurstelling heen te komen. Ze praatte over een les, een som, over allerlei onverschillige dingen, maar in den geest zag ze niet anders dan donkerbruine, kussenvormige balletjes met over den rug drie gele streepjes, van die heerlijke honingzoete, die zoo langzaam wegsmelten op je tong en zoo'n geurigen smaak nalaten....

‘Heb je een goeden Sint-Niklaas gehad?’ vroeg Willie, die haar gedachten een andere wending geven wou. Terwijl Geerte haar geschenken opsomde, luisterde Willie belangstellend.

Maar zij wou ook wel eens aan het woord komen. ‘Ik heb een paar schaatsen gekregen,’ zei ze.

‘Zoo,’ zei Geerte, die niet kon schaatsen rijden.

‘En dit trommeltje.’ Eindelijk was het er dan toch uit. Willie liet de hand over het roode veterband glijden met een zachte streeling; ze was er trotsch op.

Geerte lachte even.

‘Waarom lach je?’ vroeg Willie.

Het meisje lachte weer, waarop Willie boos werd.

‘Wat is er toch?’ vroeg ze ongeduldig.

‘Dat is jouw trommeltje, hè?’ spotte Geerte.

‘Natuurlijk,’ zei Willie verbaasd.

‘Je kunt me niets wijsmaken,’ zei Geerte, ‘want Dina Reelink heeft het al aan iedereen laten zien.’

Nu begreep Willie er niets meer van. ‘Wat praat je toch van Dina Reelink, hoe kan die mijn trommeltje gehad hebben?’

‘Zeur er nu maar niet langer over,’ zei Geerte ‘het is een heel flauwe grap; ik begreep het dadelijk, zodra ik je zag.’

Daar kwamen Lientje Hammers en Saartje

Beuker aan, en Dina Reelink warempel ook. Dina Reelink met een gelijk en gelijkvorming groen trommeltje met dezelfde gouden letters er op en een zelfden rooden band er aan.

Dina toonde zich verrast, maar niet verblijd. Ze had den vorigen dag zoo'n plezier gehad van haar trommeltje, geen van de meisjes had nog ooit zoo'n mooi gezien. Ze nam het Willie in haar hart kwalijk, dat die er ook zoo een had gekregen; maar ze zei alleen: 'O, heb jij ook zoo'n ding als ik?' op een toon alsof ze om dat 'ding' eigenlijk heel weinig gaf.

De schooldeur was geopend en de kinderen gingen naar binnen. Willie deed haar manteltje uit en hing het aan den kapstok, toen haar mutsje, eindelijk, langzaam, haar mooi broodtrommeltje, dat ze niet mee naar binnen mocht nemen, en waarvan ze ook uiterst moeilijk afstand deed.

'Het is prachtig,' zei Marietje Ubben, die eerbiedig nader trad en de gouden letters in een zonnestraaltje liet flikkeren.

Willie lachte gelukkig. Ze hield van Marietje, omdat die altijd zoo vriendelijk was.

'Het is ook heel duur,' zei Marietje weer, 'het kost een gulden, hè?'

Willie schudde het hoofd. 'Zestig cent,' zei ze op een toon alsof ze zich verontschuldigde.

'Dina Reelink vertelde dat het een gulden kostte,' zei Marietje met een goedig lachje om Dina's pochen.

Willie vatte vuur. Ze vond Dina een 'gemeene pochster'. Terwijl ze naar de klas ging, wond ze zich hoe langer hoe meer op.

Het eerste uur was er hoofdrekenen. Maar Willie's hoofd deed niet mee. Ze moest er telkens aan denken, dat die Dina toch zoo'n snoefster was! Eerst bedriegt ze de meisjes, en zegt dat het trommeltje een gulden kost, en later noemt ze het verachtelijk 'dat ding'!

Het ware voor Willie beter geweest, als ze meer acht gegeven had op haar werk, en zich minder had bekommerd om Dina's gebreken. Niet alleen wist ze nu de opgegeven sommen niet uit te rekenen, maar toen ze de oplossing van een vraagstuk, dat juist behandeld was, moest herhalen, hakkelde ze en bracht ze er niets van terecht. 'Opletten, Willie Westman,' zei de onderwijzeres streng.

Willie probeerde het, en het ging - voor een poos. Toen herinnerde ze zich weer, hoe ze dien morgen met Zus langs den winkel gegaan was,

waar ze wist, dat haar moeder het trommeltje gekocht had, en hoe ze er voor het raam in de uitstalling drie had zien liggen met den prijs er op: zestig cents. Zestig cents! het witte kaartje met de gedrukte zwarte letters danste haar voor de oogen. En dan zei zoo'n Dina.....

‘Wat is dus de uitkomst, Wellie Westman?’

In gloed stonden Willie's wangen. Hemel, nu wist ze alweer niet wat er gezegd was, niet eens waarover het ging!

‘Na vieren blijven,’ zei de juffrouw, ‘en alle sommen maken, die we hier behandeld hebben.’

Arme Willie, ze voelde tranen branden in haar oogen. ‘Ik mag wel roerloos rechtop zitten blijven, anders glijden ze me over de wangen,’ dacht ze. Ze wou niet, dat iemand het zag. Maar iemand zag het toch; Geerte van Duinen, die naast haar zat, werd opgeschrikt door een traan, die op het tafeltje uiteenspatte.

Geerte begon te lachen.

Maar opeens klonk een stem, die den lach van Geerte's gezicht vaagde: ‘Geerte van Duinen, die de straf zoo aardig schijnt te vinden, blijft ook na schooltijd.’

Do juffrouw was niet makkelijk. Ze vond het

vreeselijk, dat de meisjes het eerste uur al zoo onoplettend waren.

Willie deed het een heel klein beetje goed, dat Geerte nu ook straf had; ze had het heel valsch van Geerte gevonden, dat die lachte om haar verdriet. Maar ze was er stil onder, dat ze zelf school moest blijven. Het was zoo naar voor thuis, vond ze; ze had juist zulke mooie cadeautjes gekregen.

Aan Dina Reelink wou ze niet meer denken, met zoo'n 'valsche leugenaarster' wou ze zich in het vervolg niet meer bemoeien.

Had ze dat maar eer bedacht, dan had die arme Zus niet drie kwartier in de koude, holle schoolgang op haar behoeven te wachten.

VI.

Het trommeltje wordt uitgeleend.

Zoo vroolijk als het lentezonnetje dien Zaterdagmorgen scheen!

Heerlijk was het! Juffrouw Westman had de ramen van de huiskamer wijd open gezet. Het ontbijt stond netjes klaar op tafel. Middenop stond een schaalje met roode en witte radijsjes, - een vroolijk gezicht, echt lenteachtig, vond Willie. De kinderen waren heel vroeg op. Willie had nog iets te leren, dat heel moeilijk was: een Fransche thema, die ze zin voor zin moest kunnen vertalen van het Hollandsch in het Fransch, wat dubbel zoo lastig was als omgekeerd. Wim en Bert hadden het heel druk over plantenkunde.

Bert bekeek de teekeningen, die hij den vorigen avond gemaakt had, een verzameling bladen, met gave, gezaagde, getande, gekartelde en geschulpte randen. Van sommige had hij mooie gedroogde exemplaren in een oud schrijfboek geplakt.

Wim had al meer vorderingen in de plantenkunde gemaakt. Hij had achtereenvolgens al een studie gemaakt van het Speenkruid, de Sleedoorn, de Veldkers, de Sleutelbloem en de Tulp. Hij zette zijn licht niet onder een korenmaat, maar gaf thuis gratis lessen aan Willie, die brandde van verlangen om geheel op de hoogte van dat vak te komen. Ze vroeg zelfs meer, dan Wim

kon beantwoorden, maar niet dikwijls, want Willem sloeg liever de plank een beetje mis, dan dat bij zijn onwetendheid erkende.

Willie legde dikwijls een groote leergierigheid aan den dag, waar het vakken gold, die op de lijst van werkzaamheden in háár klas ontbraken. Maar niet zoodra werden die vakken ook in haar afdeeling geleerd, of ze verloor een groot deel van haar belangstelling en vond ze al niet beter dan de andere.

Nu was ze een en al aandacht voor Wim, die uit een boekje met platen zijn lessen over de tulp repeteerde.

Toen Willem zijn blad omsloeg en een eindje van haar afschikte, omdat hij het zoo lastig vond, dat Willie telkens over zijn schouder gluurde, nam ze hem dat bepaald kwalijk.

‘Hè, laat me nog even dat plaatje van de doorsnede zien,’ zei ze, ‘en vraag dan eens, of ik alles nog weet.’

‘Leer je eigen les maar,’ zei Willem.

Willie trok een lipje. Net of het hetzelfde was, of je zoo'n nare Flansche thema, of zoo'n prettige les over bloemen te leeren hadt!

Met een zucht boog ze zich weer over haar

boekje en trachtte de dorre zinnen in het Fransch over te zetten. ‘Het paard des ruiters. Het zonnescherm dezer dame. De boomen van onzen tuin....’

Willie keek op. Ze zag Zus, die haastig haar hand van de schaal met radijsjes terugtrok, met een gezicht, rooder dan de radijs, die ze had willen snoepen.

Hoogernstig zag Willie haar zusje een oogenblik aan. Beschaamd ontweek Zus haar blik, ze had het opeens zeer druk met haar pop, die ze op den arm nam en haastig in slaap ging zingen, tot groote verwondering van Klasina, die pas een kwartiertje op was en veel schik had in den mooien Meidag. Toen Zus een oogenblik later met Klasina een apartje had in de donkere alkoof, fluisterde ze haar in het oor, dat snoepen zoo leelijk was, dat Klasina het nooit mocht doen, al had ze ook nóg zoo'n trek in iets, al moest ze ook uren of jaren wachten op haar ontbijt, en al stonden er ook honderd of duizend schalen vol heerlijke radijzen.

Willie dacht al lang niet meer aan haar les. Ze keek naar de roode en de gele tulpen in het bloemenmandje voor het raam, en de lust be kroop

haar, er een te ontleden, zooals de onderwijzer van Willems klas dat gedaan had. Met een theelepeltje schoof ze de aarde van den bol, zoodat het bruine vlies zichtbaar werd.

‘Ik zou dit bolgewas wel eens in doorsnede willen zien,’ zei Willie eigenwijs, ‘ik zou de r o k k e n wel eens willen tellen.’

‘Je bent een groote zeurkous,’ zei Willem, die klaar was met zijn les en er liever niets meer van hooren wou. ‘Snijd maar een ui door, dan zie je hetzelfde.’

Willie voelde zich beledigd, en dacht, dat Wim haar voor den gek had gehouden en vond het verschrikkelijk flauw van hem. Het scheelde weinig of ze had zich uit louter spijtigheid weer in haar thema verdiept. Maar opeens klonk Berts trompet met luid geschal. Zijn moeder had de melkglazen volgeschonken, de thee stond in de kopjes, het sein tot ontbijten was gegeven. Wim en Bert bestormden hun zetels. Willie vergat haar dorst naar kennis, en deed zich te goed aan een kopje thee, Zus werkte zich met alle macht tegen haar hoogen stoel op, belemmerd in haar bewegingen door Klasina, die ze ondertusschen aan één been vasthield.

Als de katjes muizen, dan mauwen ze niet, maar niet zoodra was na een drietal boterhammen de eerste honger een weinig bedaard, of Willem zei: ‘Moe, vindt u goed, dat ik vanmiddag als de school uit is, dadelijk met de jongens meega? We moeten nieuwe planten zoeken, en dan zouden we met ons zessen meteen het Kalfje omgaan.’

‘Hoe kom je daar zoo laat mee aan?’ vroeg juffrouw Westman, ‘nu moet al het brood nog klaargemaakt en ingepakt worden.’

‘Gisteren regende het, Moe,’ zei Bert nu, ‘we dachten dat er niets van komen zou.’

‘Wat moet jelui voor planten zoeken?’ vroeg Willie met levendige belangstelling. ‘Breng er voor mij ook een paar mee. Moet je het driekleurige viooltje hebben?’

‘Dan zou ik lang kunnen zoeken, want dat groeit op zandgrond,’ zei Willem wijs; ‘we moeten doovenetels zien te ontdekken.’

Wat klonk dat heerlijk avontuurlijk, dat ‘ontdekken’! Willie's hart sloeg sneller, ze wou ook een jongen zijn om zoo'n ontdekkingstocht mee te maken.

‘Is het een mooie bloem, de doovenetel?’ vroeg ze met een heel leerzaam gezichtje.

‘Bijna net zoo mooi als de brandnetel,’ lachte Willem.

Willie was een beetje op haar teenen getrapt; het is nooit prettig om te worden uitgelachen, al is het ook door een broer, die ‘heel ver’ in plantenkunde is.

‘Vraag nu meteen,’ zei Bert, toen hij zag dat zijn moeder de boterhammen al had ingepakt, ‘of we het trommeltje mogen meehebben.’

‘O, juist,’ Wim sloeg zich met de hand op de knie, een beweging die hij zeer mannelijk vond, ‘daar heb ik niet aan gedacht. De botaniseertrommel moeten we meehebben, daar blijven de planten veel beter in dan in onze handen, en als we nog eens een mooi, zeldzaam insect zien, kunnen we dat meteen meenemen. Willie, je moet ons jou trommel leenen.’

‘Welke trommel?’ vroeg Willie verbaasd.

‘Je boterhammentrommel natuurlijk.’

Willie kreeg een kleur. ‘Mijn mooie trommeltje, wou je dat meenemen om er die vieze beesten in te doen?’

‘Vieze beesten!’ - Willem trok ongeduldig de schouders op. Zoo waren nu de meisjes; prachtexemplaren van torren noemden ze ‘vieze beesten’.

‘Weet je nog wel wat een mooi dier we laatst gevangen hebben, een bruinen kever met een horen op zijn kop,’ zei Bert; ‘ik heb hem voorzichtig in mijn zakdoek bewaard, maar - onderweg is hij doodgegaan.’ Dat laatste kwam er zoo spijtig uit, dat juffrouw Westman medelijden met hem kreeg.

‘Jelui kon wel een fleschje meenemen voor die insecten,’ zei ze, ‘ik heb er een met een breede kurk er op; van de planten zal je trommeltje niet lijden, Willie.’

‘Dan moeten we goede groote gaten in de kurk boren,’ vond Bert, ‘dat de diertjes lucht kunnen krijgen.’

‘Héél groot vooral, dat de lieve diertjes er doorkruipen, dan krijg ik ze Maandag bij mijn boterham,’ zei Willie met een heel donker gezichtje.

‘August Reelink krijgt het ook wel van zijn zusje mee,’ pleitte Bert.

‘Och, praat er maar niet langer over,’ zei Willem, ‘als er zooveel gezeur over is, wil ik het niet eens hebben.’

‘W i e zeurt er over?’ vroeg Willie met een gemaakt opgewekte stem. ‘Jelui kunt het gerust krijgen, hoor!’

Als Dina Reelink het trommeltje aan haar broer leende, wou zij niet achterblijven. Maar in haar hart vond ze het een erg griezelig idee.

‘Zeg,’ vroeg ze, en haar stem klonk gelaten, maar ze kon het niet helpen dat er een koude rilling langs haar rug opkroop, ‘vindt je spinnen.... spinnen ook.... mooie exemplaren van dieren?’

‘Nou, asjeblieft!’ riep Willem in verrukking. ‘Verleden jaar heeft Hamerslag er een meegebracht, een pracht, net een schorpioen, met harige pooten, zoo'n dik lijf en zúlke kaaksprietten!’

‘Hè, afschuwelijk!’ dacht Willie met afgrijzen, maar ze wist zich goed te houden; het was immers laf en kinderachtig en heel onwetenschappelijk om te griezelen van prachtexemplaren uit de dierenwereld.

VII.**Botaniseeren.**

Prachtig weer was het gebleven. Toen om twaalf uur de school uitging, leek de hemel nóg blauwer, was de lucht nog zoeler en zomerachtiger, scheen de zon nog heerlijker. Wim en Bert Westman, Dirk Roevers, Jan van Santen en Frits Bom sprongen zoo gauw ze konden naar buiten, de wijde wereld in, zooals Wim zich verheven uitdrukte. August Reelink ging niet mee. Hij moest school blijven en er viel niet op hem te wachten; want hij moest een halfuur blijven omdat hij zijn werk niet afhad, een halfuur omdat hij een lip had getrokken, en nóg een halfuur omdat hij een elleboog gezet had. De jongens gingen dadelijk in flinken pas op weg. Bert liep heel zwierig met Willie's trommeltje op zijn rug, hij had het van den kapstok afgehaald uit de gang van Willie's klas. Hij had het dadelijk herkend aan de frissche groene kleur en den fleurigen rooden band. Heel listig had hij het omgekeerd, zoodat de gouden let-

ters van 'Mijn twaalfuurtje' onzichtbaar waren; nu was het geheel en al een botaniseertrommel.

Ze begonnen hun wandeling, zoodra ze de straten uit waren, in het Vondelpark.

Dirk Roevers merkte op dat de lucht daar dadelijk heel anders was, veel gezonder, reden waarom ze allen zeer diep ademden om toch zooveel mogelijk te genieten.

'Ik wou, dat ik wat anders te happen had dan lucht,' zei Willem, die ergen honger had.

'En ik!' riep Frits Bom. 'Ik heb maagpijn van den honger.'

Het bleek nu dat allen door die kwaal waren aangetast. Dirk Roevers stelde voor, op de eerste de beste bank de boterhammen op te eten, maar het Zwitsersche dak van het melkhuis vertoonde zich al tusschen het nog ijle groen der boomen.

'Haal je riem wat aan,' riep Willem.

'Dat heb ik al gedaan,' zei Dirk met een wanhopigen blik naar het blauwe uitspansel. 'Hij is in het laatste gaatje gesespt.'

'Draven, jongens!' riep Jan van Santen, die zelf het voorbeeld gaf.

En daar ging het in gestrekten draf.

Het had er meer van of het melkhuis door een troep wilden werd bestormd, of aangevallen door een bende uitgehongerde wolven, dan dat vijf jongens er een onschuldig glaasje melk wilden drinken. Maar toen de trommels geopend, de papieren afgescheurd en de boterhammen voor den dag gehaald waren, toen de eerste sneetjes gretig naar binnen gewerkt waren, en de melkglazen ten halve geleege, kwam er toch werkelijk wat rust en kalmte in de gelederen.

Willem vond, tusschen twee happen in, tijd om op te merken, dat de wingerd, die langs de houten trap naar het balkonnetje opklom, al zoo mooi groen was, en Dirk wees met een zwijgende beweging (hij had zijn mond tot proppens toe vol), op de pere- en appelboomen, die in den kleinen boomgaard naast het huis zoo prachtig bloeiden.

‘Wist je, dat we koek op ons brood hadden?’ vroeg Bert, nadat hij de laatste kruimels verorberd had, en zijn mondhoeken aflikte.

Willem, die een beweging maakte alsof hij zijn papier leegschudde - wat twee musschen deed toeschieten, die dadelijk teleurgesteld weer wegvlogen, want er viel hoegenaamd niets uit - haalde onverschillig de schouders op. ‘Ik had kaas,’ zei

hij - hij had zijn boterham in een apart pakje gehad, want het trommeltje kon maar mondkost voor Bert alleen bevatten - 'maar dat doet er niet toe, hè?'

'Nu op de doovenetelsvangst!' zei Frits Bom, die, nu zijn zes dikke boterhammen op waren, een redelijk voldaan gevoel had.

'Voorwaarts marsch!' riep Jan van Santen, 'op den Amstelveenschen weg moeten er bij hoopen groeien, hier kunnen we ze toch niet zoo op ons gemak met wortel en tak uitroeien.'

De jongens hadden een uiterst gelukkigen dag, want behalve dat ze doovenetels maar voor het grijpen hadden, en dat ze zich herhaaldelijk aan de brandnetels pijn deden - wat het verschil tusschen beide planten duidelijker aantoonde dan eenige beschrijving - vingen ze ook jonge padden, een kleinen kikvorsch, en een groenige tor, die ze nooit gezien hadden, en die ze daarom voor een wonderexemplaar van haar familie hielden. Dank zij den drassigen grond, sliknat nog van de vele regens der vorige dagen, kruisten veel vette glibberige slakken hun pad, en al namen ze die niet bij hun verzameling op, het deed hun toch genoeg met Amstelveens dierenwereld kennis te maken.

‘We hebben wel plezier van het trommeltje,’ zei Wim op een toon van dankbare erkenning, terwijl hij het dekseltje voorzichtig op een kier opende om een aardig salamandertje naar binnen te laten glippen.

Maar zijn arm zusje Willie had er geen plezier van.

VIII.

Omgekomen in den strijd.

Ze had op school aan Geerte van Duinen verteld, dat Willem haar trommeltje geleend had om er schorpioenen en torren en andere ijselijke dieren in te vangen. En ze hadden beiden heel stilletjes achter de ruggen der voor haar zittende meisjes beurtelings gelachen en gerild.

‘Hoe kón je het doen?’ had Geerte gevraagd, ‘voor geen geld zou ik zulke smerige dieren in mijn boterhammentrommel hebben, al was 't ook maar één seconde.’

‘Ik heb het ook eigenlijk niet gewild,’ had Willie teruggezegd. De ‘schorpioenspin’ was haar geen oogenblik uit de gedachte geweest, die weefde met haar haakvormige, harige pooten een reusachtig net, waarin zij de arme Willie heelemaal gevangen nam. Hoe langer hoe walgelijker scheen het haar toe, dat haar trommeltje zoo misbruikt zou worden.

‘Wist ik er maar wat op te vinden,’ zei ze tusschen het eerste en het tweede uur in. En onder het leien bergen tusschen het tweede en derde uur vond ze gelegenheid, Geerte toe te fluisteren, dat ze van besluit veranderd was, dat ze haar belofte aan Willem niet kón houden, dat ze om twaalf uur Berts boterham er uit zou leggen, op een plaats waar hij ze wel vinden moest, en dat ze zoo gauw mogelijk zou maken, dat ze met het trommeltje wegkwam.

Ze vond zichzelf wel laf en flauw, Wim zou den neus voor haar ophalen omdat ze zoo kinderachtig was, en zoo laaghartig haar woord brak. Maar acht kromme spinnepooten schenen op haar toe te ijlen en zich aan haar vast te haken als ze weer weifelde.

Het deed haar veel plezier dat Geerte het

zoo volkomen met haar eens was. ‘Je hebt groot gelijk,’ zei Geerte, ‘het zou bespottelijk zijn, als je je trommeltje daarvoor gaf. Jongens zijn zoo raar, die denken aan zulke dingen niet; mijn groote broer, die zeeman is, eet aan boord wel vleesch, waar de kakkerlakken zoo maar afspringen.’ Deze mededeeling deed Willie zóó ontzetten, dat ze moeite had om niet een luide gil te slaken. Ze gaf haar aandoening lucht in een diepen zucht, die maar een heel flauwe uiting van haar ontroering was.

Zoodra haar klas afmarcheerde, liep ze met zooveel haast als met de schoolorde bestaanbaar was, het lokaal uit en de kleedgang in. Gelukkig, haar trommeltje hing er nog, ze nam er gauw de boterham uit, die in een papier gewikkeld was en legde die, duidelijk zichtbaar, op twee kapstokknoppen. Bert moest het pakje wel vinden en herkennen. Toen spoedde ze zich weg om Zus te halen. Ook dat liep mee, want, wat niet dikwijls gebeurde, Zus stond kant en klaar op haar te wachten.

‘Heb je je trommeltje weer meegenomen?’ was het eerste wat Zus vroeg, zoodra ze met Willie op straat stond. Willie vond, dat haar zusje

erg bijdehand, bemoeiziek en eigenwijs kon zijn. Ze verantwoordde zich zoo goed ze kon. Ze deed een opgesmukt verhaal van de spinnen, adders en schorpioenen, die Wim er waarschijnlijk zou hebben ingestopt, en haar voordracht was zoo levendig en angstwekkend, dat kleine Zus er bleek van werd en geen woord meer zei. Toen begon Willie's geweten weer te spreken. Het verweet haar, dat ze haar woord gebroken had. Ze was maar blij, toen ze thuis was en goed en wel het trommeltje in de kast gehangen had zonder dat haar moeder het had opgemerkt. Zus had dadelijk aan Klasina het vreeselijke verhaal van de monsterdieren oververteld, maar van het trommeltje zweeg ze gelukkig.

Na koffiedrinken hielp Willie haar moeder handig met het afwasschen der kopjes; toen kreeg ze verlof uit te gaan.

Ze vond het heerlijk; ze had een afspraak gemaakt met Geerte om 's middags een wandeling te doen. Om twee uur ging ze haar afhalen. 'Prachtig weer, hè?' zei Willie blij, toen Geerte beneden kwam.

'Ja,' zei Geerte.

'We konden wel naar het Vondelpark gaan,'

zei Willie weer, een beetje verwonderd over het korte antwoord.

Geerte zweeg nu geheel en al.

‘Wat is er?’ vroeg Willie, die zich tevergeefs afvroeg, wat ze toch wel misdreven had.

‘Ik moest eigenlijk niet met je lopen,’ begon Geerte.

Willie werd zoo rood als de linten op haar hoedje. Het was haar of ze een klap in het gezicht kreeg.

‘Waarom niet?’ vroeg ze, opeens staan blijvend. Het was of ze een voorgevoel had, dat er iets heel naars gebeuren ging, dat de wandeling, waarvan ze zich zooveel had voorgesteld, heelemaal bedorven zou worden.

‘Als Moe wist wat er gebeurd was, zou ik zeker niet met je mogen lopen,’ zei Geerte weer.

‘Zeg tenminste wat er gebeurd is,’ zei Willie bijna bevelend. Haar grijze oogen fonkelden.

‘Dat je je eigen trommeltje sparen wou, kan ik best begrijpen, maar dat je dat van Dina Reelink aan je broertjes hebt gegeven, vind ik erg gemeen.’

‘Ik begrijp je niet,’ zei Willie, die niet wist of ze Geerte wel goed verstaan had. Toen ze het eindelijk begreep, nadat Geerte

het haair nog eens verteld had, zei ze verontwaardigd: 'Hè, Geerte, hoe kon je dat van me denken!'

Ze had geen zin meer in de wandeling. Als lood drukte het haar op het hart, dat iedereen in de klas nu zou denken, dat ze zóó slecht was. Het sprak vanzelf, dat Dina Reelink het had rondgebazuimd. Dina moest het ook wel van haar denken, vooral nadat Geerte haar verteld had, dat zij haar trommeltje niet aan haar broers had willen geven.

Verdrietig keerde Willie naar huis terug. Ze vertelde haar moeder alles. Dat ze zoo laf was geweest haar belofte niet te houden, dat Bert zich toen vergist had en Dina's trommeltje in plaats van het hare had genomen, - alles.

Juffrouw Westman had medelijden met haar. 'Houd in het vervolg je woord, kind,' zei ze, met haar zakdoek de tranen van Willie's gezichtje wisschend. 'Doe nu je best om alles weer goed te maken, en ga Dina Reelink jouw trommeltje brengen, ze zijn immers precies hetzelfde, die twee.'

Willie schudde heftig het hoofd, waardoor een groote traan op haar moeders knie viel. 'Het

mijne is mooier,' zei ze, 'op dat van Dina zit wat een leelijke kras.'

Juffrouw Westman lachte: 'Gelukkig, dat het niet andersom is,' zei ze, 'nu verliest Dina er tenminste niets bij. Ga maar gauw heen.'

Willie ging; ze deed haar best, niet meer aan de kras te denken, die haar toekomstig eigendom ontsierde. Een laatsten blik wierp ze op het geheel onbeschadigde, welonderhouden trommeltje, waarvan ze afstand ging doen ter wille van haar goeden naam, - toen wendde ze dapper het hoofd er van af en schelde aan met een ruk, die haar zelf ontstellen deed.

In een geheel andere stemming dan ze gekomen was, verliet ze een uurtje later het huis van Dina, die haar nu vergezelde. Twee meisjes uit de klas, vriendinnen van Dina, die ze bij haar aangetroffen had, liepen achter haar beitjes aan. Juffrouw Reelink, Dina's moeder, was alleraardigst geweest, die had alles dadelijk begrepen, en Dina was heel verlegen geweest. Het was duidelijk, dat ze het erg onplezierig had gevonden, dat ze Willie maar dadelijk verdacht had. Ze had er op aangedrongen, dat Willie haar trommeltje weer terug zou nemen; maar dat had Willie

volstrekt niet willen doen; ze was al zoo blij, dat alles zoo goed afgeloopen was, en dat ze nu ook voor de andere meisjes weer in haar eer hersteld was.

‘O!’ riep Dina Reelink opeens, terwijl ze midden op de straat als een paal staan bleef.

‘Wat is er?’ vroeg Willie, bang voor nieuwe verwickelingen.

‘Dat herinner ik me nu pas!’ zei Dina, terwijl ze met groote, verschrikte oogen Willie aanzag.

‘Wat dan toch?’ vroeg Willie ongerust.

‘August is je broers tegemoet,’ zei Dina met tegenzin.

Willie lachte. ‘Is dat zoo erg?’

‘Ja, maar - August weet het ook, dat je broers het trommeltje hebben; hij is niet met hen mee, omdat hij school moest blijven. Nu zou hij ze op gaan zoeken, en -’

‘En?’

‘En het ze eens goed inpeperen, zei hij.’ Dina zweeg even, toen voegde ze er waarheidshalve bij: ‘Ik heb hem eigenlijk opgestookt.’

‘Nu, dat is zoo erg niet!’ zei Willie gerust. ‘Zij zijn er óók nog en ze zijn met hun tweeën. Dat zal nog wel losloopen!’

En het liep ook los, maar hoe!

Tegen vijf uur werd er gescheld, en Willie deed open. Wie stormden daar als bandrekels de trap op, met verhitte, gloeiende gezichten, voorhoofden druipend van het zweet, loshangende, gehavende kleeven, scheeve petten en oogen, die van woede schitterden? Niemand anders dan Wim en Bert, die 'hem wel mores hadden geleerd', die 'hem eens goed de waarheid hadden laten voelen', die 'hem dat geen tweemaal hadden laten zeggen'. Ja, ze hadden óók 'gehad', August was groot en sterk, en hij stond hen; maar hij zou het nu toch in het vervolg wel laten, kwaad te spreken van Willie, te zeggen dat Willie hun opzettelijk een ander trommeltje gegeven had, terwijl ze Willie in het geheel niet gezien hadden, en heel goed wisten, dat ze het goede trommeltje hadden!

Het goede trommeltje had niet langer recht op dien naam. Het was nu, zooals Bert het beschaamd van onder zijn jas te voorschijn haalde, een oud, gedeukt, vertrapt, ellendig ding, geheel ondergegaan in den strijd die er om gestreden was.

'We zullen samen opsparen voor een ander,' zei Wim edelmoedig; 'maar het meeste spijt het me dat die mooie tor, en die pad...'

‘En dat mooie salamandertje,’ kwam Bert hem te hulp.

‘Dat alles, wat we gevonden en gevangen hebben, nu ook weg is,’ zei Willem.

Het is niet zeker, dat Willie zoo heel veel spijt had van de verwoesting van haar trommeltje. Een broodtrommel, die aan padden, torren en ‘mooie’ salamanders tot woonplaats verstrekt had, verlangde ze niet terug.

‘Ik zal je vást een nieuw geven,’ herhaalde Willem, ‘dat weet je.’

‘Och, doe het maar niet,’ zei Willie edelmoedig; ‘als je me toch wat geven wilt (en dat wou hij, hij knikte ernstig, tot driemaal toe), koop dan een half ons flikjes voor me.’

En zoo gebeurde het.